XXXIII

Sesja Rady Miejskiej
w Suwałkach

31 maja 2017 roku

materiały dotyczące punktów: 4 – 5, 7 – 8, 11–17, 19 – 30

Porządek XXXIII sesji Rady Miejskiej w Suwałkach
w dniu 31 maja 2017 r. o godz.10^{00} w sali obrad nr 26
w Urzędzie Miejskim w Suwałkach przy ul. Mickiewicza 1.

1. Otwarcie obrad.
2. Przyjęcie wniosków do porządku obrad.
3. Przyjęcie protokołu nr XXXII/2017 sesji Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 kwietnia 2017 roku.
4. Informacja o pracy Prezydenta Miasta Suwałk i wykonaniu uchwał Rady Miejskiej w Suwałkach od dnia 25 kwietnia 2017 roku. ... 3
5. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Suwałk. ... 6
6. Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi orz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2016 r. (Materiał w formie dodatkowej książeczki, radni otrzymali wraz z materiałami na komisje w dniu 19.05.2017r.)
7. Informacja z realizacji w 2016 roku „Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanek Suwałk w wieku 13 lat". ... 39
8. Informacja z realizacji Programu „Suwalska RODZINA PLUS" za okres do 31.12.2016 r. ... 44
9. Informacja z realizacji Programu Integracji Społecznej i Aktywności Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Mieście Suwałki do 2016 roku, za 2011-2016 r. (Materiał w dodatkowej książeczce)
10. Informacja z konsultacji społecznych dotyczących projektu Programu Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017-2021. (Materiał w dodatkowej książeczce).
11. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie Programu Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017-2021. ... 53
12. Informacja z konsultacji społecznych dotyczących projektu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach na lata 2017-2021. ... 85
13. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Suwałkach na lata 2017-2021. ... 89
14. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zasad zwrotu wydatków za świadczenia z pomocy społecznej. ... 116

15. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodku wsparcia i mieszkaniach chronionych. ... 118
16. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie projektu zmiany uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół podstawowych i gimnazjów mających siedzibę na obszarze miasta Suwałki do nowego ustroju szkolnego, na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. ... 122
17. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie projektu zmiany uchwały w sprawie dostosowania sieci szkół ponadgimnazjalnych i specjalnych do nowego ustroju szkolnego oraz ustalenia sieci szkół ponadpodstawowych i specjalnych mających siedzibę na obszarze miasta Suwałki, na okres od dnia 1 września 2017 r. do dnia 31 sierpnia 2019 r. ... 125
18. Interpelacje i zapytania radnych.
19. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie przeprowadzenia zabiegów pielęgnacyjnych pomników przyrody na terenie miasta Suwałki. ... 129
20. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmiany nazwy ulicy 23 Października. ... 131
21. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmiany nazwy części ulicy Henryka Mereckiego. ... 133
22. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie nadania nazwy skwerowi. ... 136
23. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmiany nazwy ulicy Tadeusza Paweckiego. ... 140
24. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie nadania nazwy ulicy. ... 142
25. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie udzielenia dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowalne przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, znajdujących się na terenie Miasta Suwałki. ... 145
26. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie zarządzenia poboru opłaty skarbowej w drodze inkasa, wyznaczenia inkasentów i określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso. ... 149
27. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie udzielenia pomocy finansowej Województwu Podlaskiemu. ... 152
28. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmiany uchwały w sprawie programu pomocy de minimis w zakresie zwolnień od podatku od nieruchomości dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy związane z inwestycjami początkowymi na terenie Miasta Suwałk. ... 154
29. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian w budżecie miasta na 2017 rok. ... 156
30. Rozpatrzenie projektu uchwały w sprawie zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Suwałki na lata 2017–2035. ... 194
31. Udzielenie odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych.
32. Wnioski i oświadczenia radnych.
33. Zamknięcie obrad.

3

Informacja o pracy Prezydenta Miasta Suwałk i wykonaniu uchwał Rady Miejskiej w Suwałkach od dnia 25 kwietnia 2017 roku

Od dnia ostatniej sesji Rady Miejskiej w Suwałkach wydałem 29 zarządzeń, między innymi w sprawach:

1. powołania Komisji Przetargowych do przygotowania i przeprowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego pn.:

   a. „Psi park Suwałki - Edukacyjny plac zabaw dla psów na Północy (kwartał ulic Andersa i Putry)",

   b. Budowa ciągu pieszo - rowerowego na ulicy Warszawskiej w Suwałkach - Etap I,

   c. „Modernizacja chodnika przy ulicy Zastawie w Suwałkach na odcinku od przepompowni ścieków do ulicy Kawaleryjskiej" (dawna XXX- lecia PRL),

   d. „Modernizacja zaplecza sali sportowej w Zespole Szkół nr 6 w Suwałkach",

   e. „Zagospodarowanie terenu z budową nawierzchni utwardzonych, zasilania elektroenergetycznego, oświetlenia terenu i małej architektury na wyspie zalewu Arkadia w Suwałkach",

   f. „Modernizacja ul. Klonowej na odcinku od bloku nr 43 do Zespołu Szkół nr 9 w Suwałkach" w ramach Budżetu Obywatelskiego,

   g. „Renowacja zabytkowej bramy wjazdowej do dawnych koszar oraz cokołu pomnika przy ul. Gen. K. Pułaskiego w Suwałkach wraz z uporządkowaniem przyległego terenu",

   h. Zaprojektowanie i budowa hali namiotowej jako zadaszenia lodowiska przy Zespole Szkół nr 3 w Suwałkach,

   i. Opracowanie dokumentacji technicznej pn. Część 1 – „Budowa ulicy Bez Nazwy od ul. Szpitalnej do ul. Reja w Suwałkach" Część 2 – „Budowa ulicy Bez Nazwy od ul. Reja do ul. Pułaskiego w Suwałkach",

2. powołania komisji działającej przy Wydziale Inwestycji Urzędu Miejskiego w Suwałkach do spraw odbioru dokumentacji technicznej,

3. przeprowadzenia konsultacji społecznych w procesie opracowania Zintegrowanego Programu Rewitalizacyjnego miasta Suwałk na lata 2017-2023,

4. organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w Mieście Suwałki,

5. odwołania dyrektora Szkoły Podstawowej nr 9 im. Włodzimierza Puchalskiego w Suwałkach,

6. powołania Kapituły Nagrody Prezydenta Miasta Suwałk „Włócznia Jaćwingów",

7. sprawozdania finansowego Miasta Suwałki za 2016 r.,

8. powołania Komisji do opiniowania wniosków o przyznanie dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru, znajdujących się na terenie Miasta Suwałki,

9. przyjęcia planu dofinansowania form doskonalenia zawodowego nauczycieli w 2017 r.,

10. zespołu do spraw opracowania metodyki tworzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz ich publikacji w systemie informacji przestrzennej,

11. ogłoszenia drugiego otwartego konkursu ofert na wsparcie realizacji zadań publicznych na rzecz mieszkańców Suwałk w zakresie ochrony i promocji zdrowia oraz działalności na rzecz osób niepełnosprawnych,

12. wprowadzenia regulaminu postępowania w sprawie udzielania zamówień publicznych w Urzędzie Miejskim w Suwałkach,

13. ogłoszenia wyników trzeciego naboru otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych w zakresie dofinansowania wkładu własnego do programów finansowanych z innych źródeł niż budżet Miasta Suwałk w 2017 roku,

<u>Realizując uchwały Rady Miejskiej w Suwałkach, wydałem kolejne 4 zarządzenia:</u>

a) w sprawie zmian w budżecie miasta na 2017 rok, w wyniku których dokonano zmian:

   - w planie dochodów budżetowych: zmniejszono plan o kwotę 4.123,00 zł zwiększono plan o kwotę 229.243,12 zł.
   - w planie wydatków budżetowych: zmniejszono plan o kwotę 227.076,00 zł, 590.115,00 zł, 246.049,00 zł, 10.000 zł oraz zwiększono plan o kwotę 452.196,12 zł, 590.115 zł, 246.049,00 zł, 10.000 zł.

b) powyższe zmiany związane były z dokonaniem przesunięć środków finansowych w działach: oświata i wychowanie, pomoc społeczna, rolnictwo i łowiectwo, rodzina, transport i łączność, administracja publiczna, różne rozliczenia, kultura fizyczna, edukacyjna opieka wychowawcza, gospodarka mieszkaniowa.

Ponadto w okresie sprawozdawczym:

1. Zapoznałem się i pozytywnie zaopiniowałem m.in.:

a) Sprawozdanie Ośrodka Sportu i Rekreacji w Suwałkach z przygotowań do RESO Suwałki 10,5 –Miejskiego Święta Biegania,

b) wniosek dotyczący remontu budynku przy ul. Sportowej 24, w którym funkcjonuje Ośrodek Profilaktyki i Wsparcia dla Osób Nietrzeźwych, Uzależnionych i Bezdomnych,

c) Informację z realizacji w 2016 roku „Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanek Suwałk w wieku 13 lat",

d) Informację na temat komunikacji miejskiej w latach 2012 – 2016, propozycję działań do podjęcia w 2017 r. oraz informację na temat sprzedaży biletów w I kwartale 2017 r.,

e) zawarcie porozumienia z Suwalską Spółdzielnią Mieszkaniową w Suwałkach dotyczącego przebudowy układu drogowego w rejonie ul. Reja związanego z przebudową sklepu „Biedronka",

f) wniosek ZBM TBS Sp. z o. o. dotyczący uporządkowania terenu w centrum miasta w kwartale: Ludwika Waryńskiego – Wesoła – Wigierska – Teofila Noniewicza,

g) wniosek o nagrodę jubileuszową w dziedzinie kultury dla Suwałki Gospel Choir,

h) projekt planu rzeczowo – finansowego na 2017 r. Parku Naukowo – Technologicznego Polska – Wschód w Suwałkach Sp. z o. o.,

i) wniosek dotyczący organizacji regat na Jeziorze Wigry o Puchar Prezydenta Miasta Suwałk,

j) Sprawozdanie z realizacji Programu współpracy Miasta Suwałk z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2016 r.

2. Zapoznałem się i przedłożyłem projekty uchwał będące przedmiotem obrad dzisiejszej sesji.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Suwałk

Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 296, poz. 1579) art.18 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446, poz.1579, poz. 1948, z 2017 r. poz. 730) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Ogłasza się tekst jednolity uchwały w sprawie Statutu Miasta Suwałk.

2. Ogłoszenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpi w formie Obwieszczenia Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 31 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego uchwały w sprawie Statutu Miasta Suwałk zgodnie z brzmieniem załącznika do niniejszej uchwały.

3. Obwieszczenie, o którym mowa w § 1 ust. 2 podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Podlaskiego.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych
Suwałki, dn. 26 MAJ 2017
Adwokat
Maria Laugner

7

Załącznik do Uchwały Nr
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia

Obwieszczenie

Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia .....2017r.

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłoszeniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz.U. z 2016 r. poz. 296, poz. 1579) ogłasza się, w załączniku do niniejszego obwieszczenia, jednolity tekst Statutu Miasta Suwałk, będący załącznikiem do Obwieszczenia Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 kwietnia 2012 r. stanowiącego załącznik do uchwały nr XXI/218/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Miasta Suwałk (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2012 r. poz.1785) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

1) uchwałą Nr XXXI/381/2017 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 marca 2017 r. w sprawie zmiany Statutu Miasta Suwałk (Dz. Urz. Woj. Podlaskiego z 2017 r. poz. 1359).

Załącznik do Obwieszczenia Rady Miejskiej

w Suwałkach z dnia

STATUT MIASTA SUWAŁK

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. 1. Miasto Suwałki jest wspólnotą samorządową tworzoną przez mieszkańców na określonym terytorium.[1)]

2. Granice Miasta zaznaczone są na mapie poglądowej stanowiącej załącznik nr 1 do Statutu zgodnie z załącznikiem do niniejszej uchwały.[2)]

3. Siedzibą władz Miasta jest Ratusz w Suwałkach przy ul. Adama Mickiewicza 1. [3)]

4. Miasto posiada herb nadany przywilejem lokacyjnym króla Augusta II w 1720 roku, przedstawiający na czerwonym tle, na złotej podstawie św. Rocha i św. Romualda w srebrnych szatach, między którymi znajdują się trzy zielone góry. Na najwyższej górze umieszczony jest złoty krzyż, a u jego podstawy złota korona. Św. Roch (z lewej strony herbowej) wsparty jest o czarną laskę, a u jego stóp znajduje się czarny pies. Wzór herbu stanowi załącznik nr 2 do Statutu.

5. Miasto posiada hejnał ustanowiony Uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach Nr XXIX/349/4 z dnia 22 grudnia 2004 roku. Jest to utwór muzyczny na trzy trąbki pt. „Fanfary suwalskie", kompozycji Pawła Łukowca. Zapis nutowy hejnału stanowi załącznik nr 3 do Statutu.[4)]

6. Miasto posiada hymn ustanowiony Uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach Nr XI/109/7 z dnia 20.06.2007 roku. Jest to utwór muzyczny pt. „Suwałki, moje miasto", tekst Leszek Aleksander Moczulski, muzyka Jacek Zieliński. Zapis tekstu i zapis nutowy hymnu stanowi odpowiednio załącznik nr 4 i 5 do Statutu.[5)]

7. Miasto posiada sztandar ustanowiony Uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach Nr XXXIX/430/2013 z dnia 27.07.2013 roku. Awers sztandaru jest w kolorze czerwonym z wizerunkiem orła białego. Rewers sztandaru jest w kolorze niebieskim z wizerunkiem herbu Miasta Suwałk oraz napisów o treści: „Miasto Suwałki" i „1720" – rok nadania Suwałkom praw miejskich. Wzór graficzny sztandaru stanowi załącznik nr 6 do Statutu. [6)]

8. Miasto posiada flagę ustanowioną Uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach Nr VII/61/2015 z dnia 29.04.2015 roku. Flaga jest dwustronna w kształcie prostokąta. Płat flagi podzielony jest na kolor zielony i czerwony. Centralnie umieszczony jest herb miasta. Barwy flagi wywodzą się z barw użytych w herbie miasta. Wzór flagi stanowi załącznik nr 7 do Statutu.[7)]

9. Miasto posiada flagę stolikową ustanowioną Uchwałą Rady Miejskie w Suwałkach Nr VII/61/2015 z dnia 29.04.2015 roku. Flaga stolikowa zachowuje barwy flagi tj. od góry kolor zielony i czerwony oraz umieszczony wizerunek herbu miasta. Wzór flagi stolikowej stanowi załącznik nr 8 do Statutu. [8)]

[1)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały nr XXXI/381/2017 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 29 marca 2017 r. (Dz.U. z 2017 r. poz. 1359) w sprawie zmiany Statutu Miasta Suwałk, który wszedł w życie z dniem 19 kwietnia 2017 r.

[2)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[3)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 3 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[4)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 4 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[5)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 4 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[6)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 4 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[7)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 4 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[8)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 4 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

§ 2. 1. Miasto wykonuje określone ustawami zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność.

2. Miasto posiada osobowość prawną.

3. Samodzielność Miasta podlega ochronie sądowej.

§ 3. Ilekroć w niniejszym Statucie jest mowa o:

1) Mieście – należy przez to rozumieć Miasto Suwałki, które jest gminą miejską na prawach powiatu; [9)]

2) Radzie - należy przez to rozumieć Radę Miejską w Suwałkach;

3) Prezydencie - należy przez to rozumieć Prezydenta Miasta Suwałk;

4) Urzędzie - należy przez to rozumieć Urząd Miejski w Suwałkach.

Rozdział 2.
Jednostki pomocnicze Miasta

§ 4. 1. Jednostki pomocnicze Miasta tworzone są w drodze uchwały Rady podjętej:

1) z inicjatywy Rady po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami;

2) z inicjatywy mieszkańców.

2. Zniesienie jednostek pomocniczych następuje w trybie określonym w ust. 1.

§ 5. 1. Przy tworzeniu jednostek pomocniczych uwzględnia się przede wszystkim naturalne uwarunkowania przestrzenne i istniejące więzi mieszkańców.

2. Organizację i zakres działania jednostek pomocniczych określa Rada odrębnymi statutami po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami.

§ 6. Jednostkami pomocniczymi Miasta są utworzone uchwałą nr X/50/90 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 19 grudnia 1990 r. następujące sołectwa:

1) Dubowo Pierwsze;

2) Szwajcaria;

3) Krzywólka.

Rozdział 3.
Zakres działania i zadania Miasta

§ 7. 1. Do zakresu działania Miasta należą wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawą na rzecz innych podmiotów.

2. Na podstawie i w granicach upoważnień ustawowych Miastu przysługuje prawo stanowienia przepisów powszechnie obowiązujących na jego obszarze (prawo miejscowe).

3. Urząd prowadzi zbiór przepisów prawa miejscowego, dostępny do powszechnego wglądu.

§ 8. 1. W celu zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców Miasto wykonuje zadania własne, zadania zlecone z zakresu administracji rządowej, a także z zakresu organizacji przygotowań i przeprowadzenia wyborów powszechnych oraz referendów wynikające z ustaw oraz zadania przejęte od administracji rządowej w drodze porozumienia.

2. Miasto otrzymuje środki finansowe w wysokości koniecznej do wykonania zadań, o których mowa w ust. 1,z wyłączeniem zadań własnych.

3. Do zadań własnych Miasta należą w szczególności sprawy:

1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej;

[9)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust.1 pkt 5 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego;

3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i utylizacji odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną, cieplną i gaz;

4) lokalnego transportu zbiorowego;

5) ochrony zdrowia;

6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych;

7) gminnego budownictwa mieszkaniowego;

8) edukacji publicznej;

9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych placówek upowszechniania kultury;

10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych;

11) targowisk i hal targowych;

12) zieleni gminnej i zadrzewień;

13) cmentarzy komunalnych;

14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania magazynu przeciwpowodziowego;

15) utrzymanie gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;

16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienie kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej;

17) wspieranie i upowszechnianie idei samorządowej;

18) promocji Miasta;

19) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; [10)]

20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw;

21) rewitalizacji miasta;[11)]

22) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.[12)]

4. Przekazanie Miastu, w drodze ustawy, nowych zadań własnych wymaga zapewnienia koniecznych środków finansowych na ich realizację w postaci zwiększenia dochodów własnych Miasta lub subwencji.

5. Miasto wykonuje, określone ustawami, zadania publiczne o charakterze ponad gminnym w zakresie:

1) edukacji publicznej;

2) promocji i ochrony zdrowia;

3) pomocy społecznej;

4) polityki prorodzinnej;

5) wspierania osób niepełnosprawnych;

6) transportu zbiorowego i dróg publicznych;

[10)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 6 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[11)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt.7 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[12)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 7 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

7) kultury i ochrony dóbr kultury;

8) kultury fizycznej i turystyki;

9) geodezji, kartografii i katastru;

10) gospodarki nieruchomościami;

11) administracji i architektoniczno-budowlanej;

12) gospodarki wodnej;

13) ochrony środowiska i przyrody;

14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;

15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;

16) ochrony przeciwpowodziowej, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska;

17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;

18) ochrony praw konsumenta;

19) utrzymania powiatowych (miejskich) obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;

20) obronności;

21) promocji Miasta;

22) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;[13)]

23) nadzoru nad działalnością fundacji i stowarzyszeń;[14)]

24) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;[15)]

25) ochrony zabytków;[16)]

26) nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej.[17)]

6. Do zadań publicznych Miasta należy również zapewnienie wykonywania określonych w ustawach zadań i kompetencji kierowników powiatowych (miejskich) służb, inspekcji i straży.

§ 9. 1. W celu wykonywania zadań Miasto może tworzyć jednostki organizacyjne, a także zawierać umowy z innymi podmiotami, w tym z organizacjami pozarządowymi.

2. Prezydent prowadzi i aktualizuje wykaz jednostek organizacyjnych Miasta. Wykaz udostępnia się do publicznego wglądu.

§ 10. 1. Jednostki organizacyjne Miasta tworzy, przekształca i likwiduje oraz wyposaża w majątek Rada.

2. Z zastrzeżeniem ust. 4 Rada uchwala Statut miejskiej jednostki organizacyjnej, chyba że ustawa stanowi inaczej.

3. Statut jednostki organizacyjnej określa m.in. nazwę, zakres działania, siedzibę, zakres wyposażenia w majątek trwały oraz zakres uprawnień dotyczących rozporządzania tym majątkiem.

[13)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 8 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[14)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 9 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[15)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 9 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[16)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 9 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[17)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 9 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

4. Organizację i zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych Miasta wykonujących zakres działań wskazanych w Statucie jednostki, określają regulaminy organizacyjne ustalone przez Prezydenta, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.[18)]

§ 11. 1. W celu wspólnego wykonywania zadań publicznych Rada może podjąć uchwałę o utworzeniu lub przystąpieniu do związku międzygminnego lub związku powiatów.

2. Miasto może zawrzeć porozumienie z inną gminą lub powiatem w sprawie powierzenia jednej ze stron porozumienia, określonych przez nie zadań publicznych.

3. Miasto może tworzyć stowarzyszenia z gminami i powiatami. Do stowarzyszeń stosuje się odpowiednio przepisy Prawa o stowarzyszeniach.

§ 12. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2, Miasto może prowadzić działalność gospodarczą wykraczającą poza zadania o charakterze użyteczności publicznej wyłącznie w przypadkach określonych w odrębnej ustawie.

2. W zakresie zadań publicznych o charakterze ponad gminnym Miasto nie może prowadzić działalności gospodarczej wykraczającej poza zadania o charakterze użyteczności publicznej.

Rozdział 4.
Władze Miasta

§ 13. 1. Władza w Mieście należy do mieszkańców, którzy podejmują rozstrzygnięcia w głosowaniu powszechnym poprzez wybory, referendum lub za pośrednictwem Rady i Prezydenta.

2. W sprawie odwołania Rady i Prezydenta przed upływem kadencji rozstrzyga się wyłącznie w drodze referendum.

3. Referendum może być przeprowadzone w każdej innej sprawie ważnej dla Miasta i należącej do jego właściwości.

4. Zasady i tryb przeprowadzania referendum określa właściwa ustawa.

§ 14. Organami Miasta są Rada Miejska i Prezydent Miasta.

§ 15. 1. Działalność organów Miasta jest jawna. Ograniczenia jawności mogą wynikać wyłącznie z ustaw.

2. Jawność działania organów Miasta obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje Rady i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych, w tym protokołów, posiedzeń organów Miasta i komisji Rady.

§ 16. 1. Dokumenty, o których mowa w § 15 ust. 2, udostępnia się obywatelom w siedzibie Urzędu oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

2. Obywatele mają możliwość przeglądania dokumentów oraz sporządzania z nich notatek i odpisów w obecności pracownika Urzędu.

3. Obywatel może żądać uwierzytelnienia sporządzonych przez siebie odpisów, jeżeli jest to uzasadnione jego ważnym interesem.

§ 17. 1. Z zastrzeżeniem § 13 ust. 2 i 3, organem stanowiącym i kontrolnym Miasta jest Rada.

2. Kadencja Rady trwa 4 lata licząc od dnia wyboru.

3. Radni są wybierani w wyborach bezpośrednich. Zasady i tryb przeprowadzenia wyborów do Rady określa ustawa.

4. W skład Rady wchodzi 23 radnych.

[18)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 10 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

13

§ 18. 1. Do właściwości Rady należą wszystkie sprawy pozostające w zakresie działania Miasta, o ile ustawy nie stanowią inaczej.

2. Do wyłącznej właściwości Rady należy:

1) stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym uchwalenie Statutu Miasta;

2) ustalanie wynagrodzenia Prezydenta, stanowienie o kierunkach jego działania oraz przyjmowanie sprawozdań z jego działalności;

3) powoływanie i odwoływanie - na wniosek Prezydenta, Skarbnika Miasta, który jest głównym księgowym budżetu;

4) (skreślony);

5) uchwalanie budżetu Miasta, rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwał w sprawie udzielenia lub nieudzielania absolutorium z tego tytułu;

6) uchwalanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego;

7) uchwalanie programów gospodarczych;

8) ustalanie zakresu działania jednostek pomocniczych, zasad przekazywania im składników mienia do korzystania oraz zasad przekazywania środków budżetowych na realizację zadań przez te jednostki;

9) podejmowanie uchwał w sprawach podatków i opłat w granicach określonych w odrębnych ustawach;

10) podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych Miasta przekraczających zakres zwykłego zarządu dotyczących:

a) określania zasad nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości gruntowych oraz ich wydzierżawiania lub najmu na okres dłuższy niż trzy lata, o ile ustawy szczególne nie stanowią inaczej; do czasu określenia zasad Prezydent może dokonywać tych czynności wyłącznie za zgodą Rady,

b) emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez Prezydenta,

c) zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,

d) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i kredytów krótkoterminowych zaciąganych przez Prezydenta w roku budżetowym,

e) zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez Radę,

f) tworzenia i przystępowania do spółek i spółdzielni oraz rozwiązywania i występowania z nich,

g) określania zasad wnoszenia, cofania i zbywania udziałów i akcji przez Prezydenta,

h) tworzenia, likwidacji i reorganizacji przedsiębiorstw, zakładów i innych miejskich jednostek organizacyjnych oraz wyposażania ich w majątek,

i) ustalania maksymalnej wysokości pożyczek i poręczeń udzielanych przez Prezydenta w roku budżetowym.

11) określanie wysokości sumy, do której Prezydent może samodzielnie zaciągać zobowiązania;

12) podejmowanie uchwał w sprawie przyjęcia zadań, o których mowa w art. 8 ust. 2 i 2 a ustawy o samorządzie gminnym;

13) podejmowanie uchwał w sprawach współdziałania z innymi gminami i powiatami oraz wydzielanie na ten cel odpowiedniego majątku;

14) podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych i regionalnych;

15) podejmowanie uchwał w sprawach herbu, flagi oraz hymnu miasta, nazw ulic i placów publicznych oraz wznoszenia pomników;[19)]

16) nadawanie tytułu "Honorowy Obywatel Miasta„ i tytułu "Zasłużony dla miasta Suwałk".[20)]

17) rozpatrywanie skarg na działalność Prezydenta Miasta i kierowników miejskich jednostek organizacyjnych;

18) stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji Rady.

§ 19. 1. Rada obraduje na sesjach zwoływanych przez przewodniczącego w miarę potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. Do zawiadomienia o zwołaniu sesji dołącza się porządek obrad wraz z projektami uchwał i innymi materiałami.[21)]

2. Zawiadomienie powinno być doręczone radnym najpóźniej na 4 dni przed ustalonym terminem obrad. Materiały na sesje poświęcone uchwalaniu programów gospodarczych i budżetu oraz sprawozdań z ich wykonania doręcza się radnym najpóźniej na 7 dni przed planowanym terminem sesji.

3. Materiały, o których mowa w ust. 1 i 2 radni po uzgodnieniu z Biurem Rady Miejskiej mogą otrzymywać drogą elektroniczną.[22)]

4. W razie niedotrzymania terminów, o których mowa w ust. 2, Rada może podjąć uchwałę o odroczeniu sesji i wyznaczeniu nowego terminu. Wniosek o odroczenie sesji w takim przypadku może być zgłoszony tylko w punkcie: "Wnioski do porządku obrad".

5. Zawiadomienie o sesji podaje się również do wiadomości publicznej.

6. Przewodniczący jest każdorazowo zobowiązany do zawiadomienia o sesji: sołtysów, przewodniczącego Suwalskiej Rady Seniorów i przewodniczącego Młodzieżowej Rady Miasta Suwałki, na takich samych zasadach jak radnych".[23)]

§ 20. 1. Na wniosek Prezydenta lub co najmniej $^1/_4$ ustawowego składu Rady przewodniczący obowiązany jest zwołać sesję w ciągu 7 dni od dnia złożenia wniosku. Wniosek o zwołanie sesji powinien spełniać wymogi o kreślone w § 19 ust. 1 zdanie drugie.

2. Na wniosek Prezydenta przewodniczący Rady jest obowiązany wprowadzić do porządku obrad najbliższej sesji Rady projekt uchwały, jeżeli wpłynął on do Rady, co najmniej, 7 dni przed dniem rozpoczęcia sesji Rady.

§ 21. 1. Pierwszą sesję nowo wybranej Rady zwołuje komisarz wyborczy na dzień przypadający w ciągu 7 dni po ogłoszeniu zbiorczych wyników wyborów do rad na obszarze kraju.

2. Na pierwszej sesji nowo wybrana rada dokonuje wyboru przewodniczącego Rady i ustala termin wyboru wiceprzewodniczących Rady.

§ 22. (skreślony).[24)]

§ 23. 1. Rada Miejska rozpatruje na sesjach i rozstrzyga w drodze uchwał oraz wyraża opinie i stanowiska w sprawach ważnych dla mieszkańców.[25)]

2. Rada może odbywać wspólne sesje z innymi radami. Wspólne sesje są zwoływane dla rozpatrzenia i rozstrzygnięcia spraw wspólnych dla danych terenów.

[19)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 11 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[20)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 12 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[21)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 13 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[22)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 14 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[23)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 15 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[24)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 16 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[25)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 17 uchwały, o której mowa w przypisie 1

3. Wspólną sesję organizują przewodniczący rad i uczestniczą w jej przygotowywaniu komisje rad i radni.Zawiadomienie o sesji podpisują przewodniczący tych rad.

4. Wspólna sesja jest prawomocna, gdy uczestniczy w niej, co najmniej, połowa radnych z każdej rady. Uchwały na wspólnej sesji podejmuje się w odrębnym głosowaniu radnych z każdej rady. Uchwały oraz protokół obrad podpisują przewodniczący zainteresowanych rad.

5. Do wspólnych sesji mają zastosowanie ogólne terminy i tryb zwoływania i przebiegu sesji.

§ 24. 1. Przed każdą sesją przewodniczący, po zasięgnięciu opinii Prezydenta, ustala listę gości zapraszanych na sesję.

2. Do udziału w sesji mogą zostać zaproszeni kierownicy miejskich służb, inspekcji i straży oraz innych jednostek organizacyjnych Miasta.[26)]

3. W sesji uczestniczą Sekretarz i Skarbnik oraz pracownicy Urzędu wyznaczeni przez Prezydenta do referowania spraw i udzielania wyjaśnień.

4. Prezydent jest obowiązany udzielić wszelkiej pomocy w przygotowaniu i obsłudze sesji Rady.

§ 25. 1. Rada może postanowić o wyłączeniu jawności obrad wyłącznie w przypadkach określonych ustawą.

2. Wyłączenie jawności obrad może nastąpić również, z uwagi na ochronę dóbr osobistych, na wniosek przewodniczącego Rady lub zainteresowanego.

§ 26. Sesja odbywa się w zasadzie na jednym posiedzeniu, jednak na wniosek przewodniczącego, radnego bądź Prezydenta, Rada może postanowić o przerwaniu sesji i kontynuowaniu obrad w innym wyznaczonym terminie na kolejnym posiedzeniu tej samej sesji. Przerwanie obrad może nastąpić w szczególności ze względu na niemożność rozpatrzenia na jednym posiedzeniu całości spraw porządku obrad, uzasadnioną konieczność rozszerzenia porządku, potrzebę dostarczenia dodatkowych materiałów, dużą ilość dyskutantów lub inne nieprzewidziane przeszkody uniemożliwiające Radzie właściwe obradowanie, bądź podejmowanie uchwał.

§ 27. 1. Przewodniczący Rady otwiera, prowadzi i zamyka sesję Rady.

2. Otwarcie sesji następuje wraz z wypowiedzeniem przez przewodniczącego formuły "Otwieram sesję nr... Rady Miejskiej w Suwałkach".

3. Po otwarciu sesji przewodniczący:

1) stwierdza na podstawie listy obecności prawomocność obrad;

2) przedstawia porządek obrad;

3) poddaje pod głosowanie wnioski, o których mowa w ust. 5.

4. W przypadku braku quorum przewodniczący zamyka obrady wyznaczając nowy termin sesji.

5. Z wnioskiem o zmianę w porządku obrad może wystąpić radny oraz Prezydent. Wniosek taki powinien być zgłoszony w punkcie: "Przyjęcie wniosków do porządku obrad". Każdą zmianę w porządku obrad przewodniczący poddaje pod głosowanie. Rada może wprowadzić zmiany w porządku bezwzględną większością głosów ustawowego składu Rady. Do zmiany porządku sesji zwołanej w trybie określonym w § 20 ust. 1 stosuje się przepis zdania poprzedzającego, z tym że dodatkowo wymagana jest zgoda wnioskodawcy.

6. Rada może uchwalić w trakcie obrad uzupełnienie lub zmianę ustalonego porządku obrad wyłącznie z ważnych powodów na wniosek przewodniczącego Rady, komisji, Prezydenta, klubu radnych lub 1/4 % ustawowego składu Rady.

§ 28. 1. Porządek każdej sesji powinien obejmować w szczególności:

[26)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 18 uchwały, o której mowa w przypisie 1

1) przyjęcie wniosków do porządku obrad;

2) przyjęcie protokołu poprzedniej sesji;

3) sprawozdanie Prezydenta z wykonania uchwał Rady oraz informację o pracy Prezydenta w okresie od poprzedniej sesji; sprawozdanie składa Prezydent lub wyznaczony przez niego Zastępca Prezydenta;

4) interpelacje i zapytania radnych;

5) rozpatrzenie projektów uchwał oraz podjęcie uchwał;

6) udzielenie odpowiedzi na interpelacje i zapytania radnych;

7) wnioski i oświadczenia radnych.

2. Sesje zwoływane na podstawie § 20 ust. 1 nie muszą obejmować wszystkich punktów porządku obrad wymienionych w ust. 1.

§ 29. 1. Interpelacje i zapytania radnych kieruje się odpowiednio do Prezydenta albo komisji Rady, bezpośrednio lub za pośrednictwem przewodniczącego Rady.

2. Interpelacje składa się w sprawach zasadniczych dla ogółu mieszkańców Miasta.

3. Radni mogą składać interpelacje na sesji lub w okresie między sesjami.

4. Odpowiedź na interpelacje jest udzielana wszystkim radnym ustnie na sesji lub pisemnie w ciągu14 dni od daty jej złożenia. Jeżeli jest to niemożliwe, odpowiedź jest udzielana w terminie 30 dni.

§ 30. 1. Zapytania składa się w sprawach dotyczących bieżących problemów Miasta, w szczególności w celu uzyskania informacji o określonym stanie faktycznym.

2. Do odpowiedzi na zapytania radnych stosuje się przepisy § 29 ust. 4.

§ 31. 1. Przewodniczący Rady prowadzi obrady zgodnie z ich porządkiem, otwierając i zamykając dyskusję nad każdym z punktów.

2. Pierwszym mówcą jest wnioskodawca uchwały.

3. Opinię właściwej komisji Rady w każdej sprawie będącej przedmiotem obrad przedkłada przewodniczący komisji lub wyznaczony przez niego sprawozdawca.

4. Jeżeli w komisji, której stanowisko było przedmiotem dyskusji zaistniała rozbieżność, drugim przemawiającym może być sprawozdawca mniejszości.

5. Jeżeli opinia komisji jest negatywna, komisja opinię swoją uzasadnia i przedstawia Radzie.

6. Przed przystąpieniem do dyskusji przedłożonych materiałów radni mogą zgłaszać krótkie zapytania do wnioskodawcy podjęcia uchwały lub przewodniczącego komisji opiniującej uchwałę.[27)]

7. Listę mówców prowadzi jeden z wiceprzewodniczących Rady.

8. Przewodniczący obrad udziela głosu radnym według kolejności zgłoszeń.

9. Wystąpienie wnioskodawcy, przewodniczącego komisji oraz przedstawiciela klubu radnych nie może trwać dłużej niż 15 minut, a wystąpienie radnego w debacie 10 minut, chyba że przewodniczący obrad ze względu na wagę przedmiotu debaty dopuści dłuższy czas wystąpień.[28)]

10. W debacie nad daną sprawą radny może zabierać głos tylko dwa razy. Powtórne wystąpienie w tej samej sprawie nie może trwać dłużej niż 5 minut.

11. O przedłużeniu czasu wystąpienia lub o dodatkowym udzieleniu mówcy głosu decyduje przewodniczący obrad.

[27)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 19 uchwały, o której mowa w przypisie 1

[28)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 20 uchwały, o której mowa w przypisie 1

12. Przewodniczący obrad może radnemu lub innej osobie przemawiającej, która w swoim wystąpieniu odbiega od przedmiotu obrad, zwrócić uwagę przywołaniem "proszę o merytoryczną dyskusję". Po dwukrotnym przywołaniu przemawiającego, przewodniczący obrad może odebrać mu głos.

13. Wnioski komisji i radnych zgłaszane podczas debaty winny być precyzyjnie sformułowane i muszą być przegłosowane w trakcie obrad. Projekt uchwały, co do którego wniesiono przegłosowane poprawki, winien być skierowany do wnioskodawcy w celu sformułowania treści projektu uchwały.

14. Po zakończeniu debaty przewodniczący obrad udziela głosu wnioskodawcy uchwały lub sprawozdawcy komisji w celu ustosunkowania się do zgłoszonych wniosków i propozycji.

15. Przewodniczący może zabierać głos w każdej chwili obrad.

16. Przewodniczący może udzielić głosu osobom spoza Rady uczestniczącym w sesji.

17. Poza kolejnością przewodniczący może udzielić głosu Prezydentowi, zastępcom prezydenta lub innym osobom wskazanym przez Prezydenta.[29)]

§ 32. 1. Przewodniczący czuwa nad sprawnym przebiegiem obrad oraz nad przestrzeganiem w ich toku powagi i porządku na sali obrad.

2. Jeżeli treść lub sposób wystąpienia, albo zachowanie radnego lub innej osoby przemawiającej zakłóca porządek obrad lub powagę sesji, przewodniczący Rady, po zwróceniu uwagi, może odebrać głos. Fakt ten odnotowuje się w protokole sesji.

3. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio do osób uczestniczących w sesji Rady.

4. Przewodniczący, po uprzednim zwróceniu uwagi, może nakazać opuszczenie sali obrad osobom uczestniczącym w sesji, które swoim zachowaniem zakłócają porządek obrad lub naruszają powagę sesji.

§ 33. 1. Przewodniczący Rady udziela głosu poza kolejnością jedynie dla zgłoszenia wniosku o charakterze formalnym, repliki, sprostowania błędnie zrozumianej lub niewłaściwie przytoczonej wypowiedzi. Wystąpienie takie nie może trwać dłużej niż dwie minuty.

2. Do wniosków formalnych należą w szczególności wnioski dotyczące:

1) odroczenia sesji, o którym mowa w § 19 ust. 3;

2) sprawdzenia quorum;

3) ograniczenia czasu przemówień;

4) przeliczenia głosów;

5) głosowania bez dyskusji;

6) przeprowadzenia głosowania imiennego;

7) zakończenia dyskusji i podjęcia uchwały;

8) zarządzenia przerwy;

9) zamknięcia listy mówców.

3. Wnioski formalne, z wyjątkiem wymienionych w ust. 2 pkt 2, podlegają niezwłocznemu przegłosowaniu.

§ 34. 1. Przewodniczący zamyka dyskusję po wyczerpaniu listy mówców. W razie potrzeby przewodniczący może zarządzić przerwę w celu umożliwienia wnioskodawcy zajęcia stanowiska wobec zgłoszonych wniosków, albo przygotowania poprawek w rozpatrywanym projekcie uchwały lub innym dokumencie.

2. Po zamknięciu dyskusji przewodniczący Rady rozpoczyna procedurę głosowania.

[29)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 21 uchwały, o której mowa w przypisie 1

§ 35. Procedura głosowania jest następująca:

1) głosowanie nad wnioskiem o skierowanie projektu uchwały do ponownego rozpatrzenia przez komisję;

2) głosowanie nad poprawkami do poszczególnych przepisów projektu uchwały według ich kolejności wynikającej z projektu uchwały, w przypadku zgłoszenia do tego samego przepisu kilku poprawek, o kolejności głosowania rozstrzyga przewodniczący;

3) głosowanie projektu uchwały ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek lub wobec ich braku - głosowanie projektu uchwały bez poprawek.

§ 36. 1. Reasumpcja głosowania jest dopuszczalna tylko w trakcie tego samego posiedzenia Rady i wyłącznie w przypadku ujawnienia oczywistego błędu w uprzednio podjętej uchwale.

2. Zamknięcie sesji Rady następuje po wypowiedzeniu przez przewodniczącego obrad formuły "Zamykam sesję nr... Rady Miejskiej w Suwałkach".

§ 37. 1. Z inicjatywą podjęcia określonej uchwały mogą wystąpić:

1) radni w liczbie co najmniej ¼ ustawowego składu Rady;

2) przewodniczący Rady;

3) Prezydent;

4) komisja Rady;

5) klub radnych;

6) grupa co najmniej 700 (słownie: siedemset) mieszkańców Miasta wpisanych do stałego rejestru wyborców w rozumieniu przepisów Kodeksu wyborczego.[30)]

la.Projekt grupy mieszkańców może być złożony nie później niż na 6 miesięcy przed upływem kadencji Rady. Projekt może dotyczyć wyłącznie spraw pozostających w kompetencji Rady oraz powinien spełniać wymogi formalne określone w § 38 Statutu.

lb.Do projektu grupy mieszkańców załącza się listę osób popierających przedkładany projekt zawierającą imię, nazwisko, adres, PESEL i podpis każdego z projektodawców. Na każdej stronie listy zamieszcza się informację o treści projektu uchwały, której mieszkaniec udziela poparcia oraz wskazuje osobę lub osoby upoważnione przez projektodawców do występowania w ich imieniu w sprawach dotyczących projektu, w szczególności do jego złożenia, wprowadzania poprawek lub wycofania.

1c. Jeżeli prawidłowo złożona liczba podpisów popierających projekt okaże się mniejsza niż wymagana Statutem, przewodniczący Rady nie nadaje biegu projektowi uchwały. Projekt niespełniający wymogów formalnych określonych w ust. 1 a i 1 b przewodniczący Rady zwraca projektodawcom w celu usunięcia braków.

1d. Osoba lub osoby upoważnione, o których mowa w ust. 1 b są zapraszane na posiedzenia merytorycznych komisji Rady rozpatrujących zgłoszony projekt oraz na sesję Rady, w porządku obrad której znajdzie się projekt.

2. Z zastrzeżeniem ust. 3 projekty uchwał powinny być zaopiniowane przez właściwe komisje Rady.

3. Z zastrzeżeniem wyjątków wynikających z ustaw, w szczególnie uzasadnionych przypadkach na wniosek przewodniczącego Rady lub Prezydenta Rada może postanowić o głosowaniu uchwały niezaopiniowanej przez właściwą komisję.

§ 38. 1. Projekt uchwały powinien zawierać:

1) tytuł uchwały;

[30)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 22 uchwały, o której mowa w przypisie 1

2) podstawę prawną;

3) przepisy regulujące sprawy będące przedmiotem uchwały;

4) wskazanie organu odpowiedzialnego za wykonanie uchwały;

5) określenie terminu wejścia w życie uchwały;

6) ewentualnie: przepisy przejściowe i derogacyjne.

2. Projekt uchwały powinien być uzasadniony i zawierać w szczególności wskazanie potrzeby podjęcia uchwały oraz w zależności od przedmiotu uchwały oczekiwane skutki społeczne oraz skutki finansowe uchwały i źródła ich pokrycia.

§ 39. 1. Uchwały Rady podpisuje przewodniczący Rady lub wiceprzewodniczący, który przewodniczył obradom.

2. Podjętym uchwałom nadaje się numery zawierające numer sesji (cyframi rzymskimi), kolejny numer uchwały (cyframi arabskimi) oraz rok podjęcia uchwały. Uchwałę opatruje się datą posiedzenia, na którym została podjęta.

3. Oryginały uchwał ewidencjonuje się w rejestrze uchwał i przechowuje wraz z protokołami sesji Rady.Rejestr uchwał prowadzi Biuro Rady.

4. Uchwały przekazuje się Prezydentowi w ciągu czterech dni od daty ich podjęcia.

5. Prezydent obowiązany jest do przedłożenia Wojewodzie uchwał Rady w ciągu 7 dni od daty ich podjęcia.

6. Prezydent przedkłada Regionalnej Izbie Obrachunkowej na zasadach określonych w ust. 5:

1) uchwałę budżetową;

2) uchwałę w sprawie absolutorium;

3) inne uchwały Rady i zarządzenia Prezydenta objęte zakresem nadzoru Izby.

§ 40. 1. Uchwały Rady zapadają zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy ustawowego składu Rady w głosowaniu jawnym, chyba że ustawa stanowi inaczej.

2. Z zastrzeżeniem § 41, w głosowaniu jawnym radni głosują przez podniesienie ręki lub w przypadku zastosowania elektronicznego systemu liczenia głosów przez naciśnięcie przycisku i podniesienie ręki. Głosowanie jawne przeprowadza i oblicza głosy przewodniczący obrad przy pomocy wiceprzewodniczących.[31)]

3. Wyniki głosowania jawnego ogłasza przewodniczący.

4. Wyniki głosowania jawnego odnotowuje się w protokole sesji.

§ 41. 1. Rada może zdecydować o przeprowadzeniu głosowania imiennego. Głosowanie imienne jest formą głosowania jawnego.

2. Głosowanie imienne przeprowadza się za pomocą kart do głosowania podpisanych czytelnie przez radnego imieniem i nazwiskiem. Karty do głosowania stanowią załącznik do protokołu obrad.

3. Głosowanie imienne przeprowadza się przy wykorzystaniu przygotowanej w tym celu urny. Radni kolejno, w porządku alfabetycznym wezwani przez przewodniczącego, wrzucają karty do urny.Otwarcia urny oraz obliczenia głosów dokonuje komisja skrutacyjna powołana przez Radę.

§ 42. 1. W głosowaniu tajnym radni głosują przy użyciu kart do głosowania opatrzonych pieczęcią Rady.

2. Przeprowadzając głosowanie tajne, Rada każdorazowo uchwala regulamin głosowania.

3. Głosowanie tajne przeprowadza komisja skrutacyjna wybrana przez Radę spośród radnych. Komisja skrutacyjna wybiera ze swego składu przewodniczącego komisji.

[31)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 23 uchwały, o której mowa w przypisie 1

4. Przewodniczący komisji skrutacyjnej ogłasza wyniki głosowania tajnego niezwłocznie po ich ustaleniu.

5. Z głosowania tajnego komisja skrutacyjna sporządza protokół, który stanowi załącznik do protokołu sesji.

§ 43. 1. Głosowanie zwykłą większością głosów oznacza, że przyjęty zostaje wniosek, który uzyskał największą liczbę głosów "za". Głosów nieważnych lub wstrzymujących się nie dolicza się do żadnej z grup głosujących.

2. Głosowanie bezwzględną większością głosów oznacza, że przyjęty zostaje wniosek, który uzyskał co najmniej taką liczbę głosów "za", która odpowiada pierwszej naturalnej liczbie większej od połowy głosów ważnie oddanych.

§ 44. 1. Z każdej sesji Rady sporządza się protokół, który powinien zawierać:

1) numer, datę, miejsce posiedzenia oraz czas trwania obrad;

2) imiona i nazwiska obecnych i nieobecnych w obradach radnych;

3) stwierdzenie przyjęcia protokołu z poprzednich obrad;

4) porządek obrad i stwierdzenie przyjęcia porządku obrad;

5) treść głosowanych wniosków, numery podjętych uchwał i wyniki głosowań;[32)]

6) przebieg obrad zapisany na nośniku elektronicznym;[33)]

7) podpis przewodniczącego obrad i osoby sporządzającej protokół.[34)]

2. Protokoły numeruje się cyframi rzymskimi.

3. Nowa numeracja zaczyna się z początkiem kadencji Rady.

4. Do protokołu dołącza się: listę obecności radnych, listę obecności zaproszonych gości, listy pozostałych osób uczestniczących w sesji, teksty uchwał podjętych przez Radę, protokoły głosowań tajnych, zgłoszone na piśmie wnioski radnych, usprawiedliwienia osób nieobecnych, oświadczenia i inne dokumenty złożone na ręce przewodniczącego Rady.

§ 45. 1. Odpis protokołu winien być w ciągu 10 dni od posiedzenia Rady przekazany Prezydentowi.

2. Protokoły sesji przechowuje się w siedzibie Urzędu.

§ 46. Protokół wykłada się do wglądu radnym w siedzibie Biura Rady oraz na każdej następnej sesji. Radni mogą zgłaszać poprawki i uzupełnienia do protokołu, o których uwzględnieniu podejmuje uchwałę Rada. Poprawki i uzupełnienia do protokołu powinny być wnoszone przez radnych nie później niż w dniu poprzedzającym sesję Rady, na której następuje przyjęcie protokołu.

§ 47. O porządku obrad i wynikach sesji przewodniczący lub osoby wskazane informują mieszkańców, ustalając sposób poinformowania.[35)]

§ 48. 1. Do pomocy w wykonywaniu zadań Rada ze swego grona może powoływać stałe i doraźne komisje, których nazwy, przedmiot działania i skład osobowy określa odrębna uchwała Rady.

2. Komisje są wewnętrznymi kolegialnymi organami Rady.

3. Komisje podlegają Radzie. W połowie kadencji Rady oraz przed jej zakończeniem komisje przedstawiają na sesji sprawozdania ze swojej działalności.

4. Rada może żądać przedstawienia sprawozdania z działalności komisji w każdym czasie.

[32)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 24 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[33)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 25uchwały, o której mowa w przypisie 1
[34)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 26 uchwały, o której mowa w przypisie 1.
[35)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 27 uchwały, o której mowa w przypisie 1

5. Radny może być członkiem najwyżej 2 stałych komisji. W posiedzeniach komisji mogą uczestniczyć radni nie będący członkami komisji, bez prawa głosowania.

6. Komisje pracują według ustalonych przez siebie regulaminów, z zastrzeżeniem ust. 7. Przewodniczący komisji są obowiązani przedłożyć przewodniczącemu Rady regulaminy komisji w terminie 7 dni od ich uchwalenia.

7. Zasady i tryb działania komisji rewizyjnej określają przepisy od § 55 do § 66 Statutu.

8. Komisje liczą od 5 do 8 członków.

9. Przewodniczących komisji wskazanych przez jej członków powołuje i odwołuje Rada z grona członków danej komisji, w głosowaniu przeprowadzonym bezpośrednio po powołaniu komisji. Wiceprzewodniczących powołuje i odwołuje komisja ze swego grona.

10. W przypadku nieobecności przewodniczącego komisji jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący.

11. Posiedzenia komisji zwołuje jej przewodniczący w miarę potrzeb.

12. Przewodniczący komisji jest obowiązany zwołać jej posiedzenie na wniosek co najmniej 1/3 członków komisji lub przewodniczącego Rady.

§ 49. Do zadań komisji stałych należy:

1) składanie wniosków i opiniowanie projektów uchwał Rady oraz sprawowanie kontroli nad ich wykonaniem w zakresie kompetencji komisji;[36)]

2) występowanie z inicjatywą uchwałodawczą;

3) opiniowanie i rozpatrywanie spraw przekazanych komisji przez Radę oraz spraw przedkładanych przez członków komisji i obywateli, a także przez Prezydenta;

4) przyjmowanie oraz analizowanie wniosków mieszkańców w sprawach działalności Rady i Prezydenta w zakresie kompetencji komisji.

§ 50. 1. Komisja podejmuje uchwały zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy jej składu, w głosowaniu jawnym.

2. Wnioski odrzucone przez komisję umieszcza się na żądanie wnioskodawcy w sprawozdaniu komisji jako wnioski mniejszości, w szczególności w sprawach dotyczących projektów uchwał Rady.

3. Sprawozdanie komisji przedstawia na sesji Rady przewodniczący komisji lub wyznaczony przez komisję radny sprawozdawca.

§ 51. Do komisji doraźnej stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące komisji stałych.

§ 52. 1. Komisje, zwłaszcza dla realizacji zadań o charakterze kompleksowym należącym do właściwości kilku komisji, powinny podejmować współpracę, odbywając w tym celu wspólne posiedzenia oraz uchwalając wspólne wnioski i opinie.

2. Komisje mogą inicjować i podejmować współpracę z odpowiednimi komisjami innych rad.

§ 53. 1. Radni mogą tworzyć kluby radnych.

2. Klub może utworzyć co najmniej 4 radnych.

3. Przynależność radnych do klubów jest dobrowolna.

§ 54. 1. Utworzenie klubu radnych należy zgłosić przewodniczącemu Rady w ciągu 7 dni od dnia zebrania założycielskiego.

2. Zgłoszenie utworzenia klubu radnych powinno zawierać:

1) imię i nazwisko przewodniczącego klubu;

[36)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust.1 pkt 28 uchwały, o której mowa w przypisie 1

2) listę członków klubu z określeniem funkcji wykonywanych w klubie;

3) nazwę klubu, jeżeli klub ją posiada.

3. Działalność klubu radnych nie może być finansowana z budżetu Miasta.

4. Kluby radnych działają zgodnie z uchwalonymi przez siebie regulaminami. Regulamin klubu nie może być sprzeczny ze statutem Miasta.

5. Przedstawiciele klubów mogą przedstawiać stanowiska klubów we wszystkich sprawach będących przedmiotem obrad Rady.

6. Przewodniczący klubu radnych niezwłocznie przedstawia przewodniczącemu Rady Miejskiej ewentualne zmiany w składzie klubu.[37)]

§ 55. 1. Rada kontroluje działalność Prezydenta oraz miejskich jednostek organizacyjnych i jednostek pomocniczych Miasta, w tym celu powołuje komisję rewizyjną.

2. W skład komisji rewizyjnej wchodzą radni, w tym przedstawiciele wszystkich klubów z wyjątkiem radnych pełniących funkcje przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego Rady. Komisja rewizyjna liczy od 5 do 8 członków.

3. Komisja rewizyjna opiniuje wykonanie budżetu Miasta i występuje z wnioskiem do Rady w sprawie udzielenia lub nieudzielania absolutorium Prezydentowi. Wniosek w sprawie absolutorium podlega zaopiniowaniu przez Regionalną Izbę Obrachunkową.

4. Komisja rewizyjna opiniuje wniosek o przeprowadzenie referendum w sprawie odwołania Prezydenta z innej przyczyny niż nieudzielanie absolutorium.

5. Komisja rewizyjna wydaje opinię, a następnie na jej podstawie opracowuje projekt uchwały Rady w przedmiocie skarg na działalność Prezydenta Miasta i kierowników miejskich jednostek organizacyjnych i przedkłada Radzie Miejskiej.

6. Komisja rewizyjna wykonuje inne zadania zlecone przez Radę w zakresie kontroli. Uprawnienie to nie narusza uprawnień kontrolnych innych komisji powoływanych przez Radę.

§ 56. 1. Pracą komisji rewizyjnej kieruje przewodniczący.

2. Komisja rewizyjna działa na podstawie rocznego planu kontroli.

§ 57. 1. Posiedzenia komisji rewizyjnej odbywają się w zależności od potrzeb, nie rzadziej jednak niż raz w kwartale.

2. Przewodniczący zwołuje posiedzenie komisji w terminach ustalonych w planie kontroli lub na pisemne żądanie co najmniej 1/3 składu osobowego komisji w terminie 3 dni od daty złożenia wniosku.

§ 58. 1. Komisja rewizyjna rozpatruje i rozstrzyga sprawy na posiedzeniach zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy składu komisji.

2. Z posiedzenia komisji sporządza się protokół, który podlega przyjęciu na następnym posiedzeniu komisji.

3. W posiedzeniu komisji mogą brać udział osoby zaproszone przez przewodniczącego komisji, w szczególności posiadające specjalistyczną wiedzę niezbędną w pracy komisji.

4. Komisja rewizyjna ma prawo powoływania rzeczoznawców, biegłych i ekspertów z zakresu związanego z przedmiotem kontroli.

§ 59. 1. Komisja rewizyjna kontroluje działalność Prezydenta i miejskich jednostek organizacyjnych, biorąc pod uwagę kryteria: zgodności z prawem, celowości, rzetelności i gospodarności.

[37)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 29 uchwały, o której mowa w przypisie 1

2. W celu przeprowadzenia czynności kontrolnych przewodniczący komisji rewizyjnej wyznacza zespół kontrolny składający się z 2 do 3 członków komisji.

3. Przewodniczący komisji udziela członkom zespołu pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli, określając w nim zakres kontroli.

4. Kierownika kontrolowanej jednostki organizacyjnej zawiadamia się o zakresie i terminie kontroli w ustalony przez zespół kontrolny sposób.[38)]

5. Członkowie zespołu kontrolnego przed przystąpieniem do czynności kontrolnych są zobowiązani okazać kierownikowi jednostki upoważnienie, o którym mowa w ust. 3.

§ 60. 1. Kierownicy kontrolowanych jednostek organizacyjnych oraz Prezydent obowiązani są do zapewnienia warunków przeprowadzenia kontroli, w szczególności udostępnienia potrzebnych dokumentów oraz udzielenia informacji i wyjaśnień.

2. Zespół kontrolny wykonuje czynności kontrolne w dniach i godzinach pracy kontrolowanego, nie naruszając porządku pracy obowiązującego w kontrolowanej jednostce.

§ 61. 1. Zespół kontrolny w terminie 7 dni od zakończenia kontroli sporządza protokół kontroli, który podpisują członkowie zespołu oraz kierownik kontrolowanej jednostki, który może wnieść zastrzeżenia do protokołu.

2. Zespół niezwłocznie przedstawia podpisany protokół komisji rewizyjnej.

§ 62. 1. Komisja rewizyjna na podstawie protokołu kontroli sporządza i kieruje do kierownika kontrolowanej jednostki oraz do Prezydenta wystąpienie pokontrolne zawierające wnioski i ustalenia pokontrolne.[39)]

2. Kierownik kontrolowanej jednostki, do której zostało skierowane wystąpienie pokontrolne, jest obowiązany poinformować komisję rewizyjną o sposobie realizacji wniosków i ustaleń pokontrolnych.[40)]

3. Kierownik kontrolowanej jednostki w terminie 7 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego może odwołać się do Rady. Rozstrzygnięcie Rady jest ostateczne.

§ 63. 1. Komisja rewizyjna przedstawia Radzie sprawozdanie z wyników kontroli wykonania budżetu Miasta oraz z realizacji rocznego planu kontroli.

2. Sprawozdanie z wyników kontroli zleconych przez Radę przedstawia się niezwłocznie po zakończeniu kontroli, a z realizacji planu kontroli okresowo raz na pół roku.

§ 64. Członkowie komisji rewizyjnej są zobowiązani przestrzegać przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, sanitarnych oraz dotyczących ochrony informacji niejawnych obowiązujących w kontrolowanej jednostce.

§ 65. 1. Członek komisji rewizyjnej podlega wyłączeniu z udziału w kontroli, jeżeli przedmiot kontroli może dotyczyć praw lub obowiązków jego lub małżonka, krewnych lub powinowatych.

2. Członek komisji może być wyłączony z udziału w kontroli, jeżeli zachodzą okoliczności mogące wywołać wątpliwości, co do jego bezstronności.

3. O wyłączeniu członka komisji z udziału w kontroli rozstrzyga komisja rewizyjna.

§ 66. 1. Członek komisji rewizyjnej ma prawo złożyć pisemne, uzasadnione zdanie odrębne w przypadku:

1) występowania przez komisję z wnioskiem do Rady w sprawie udzielenia lub nieudzielania absolutorium Prezydentowi oraz

2) opiniowania wniosku, o którym mowa w § 55 ust. 4.

[38)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 30 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[39)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 31 uchwały, o której mowa w przypisie 1
[40)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 32 uchwały, o której mowa w przypisie 1

2. Przewodniczący komisji rewizyjnej występuje do Rady z wnioskiem o odwołanie członka komisji rewizyjnej w przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności na 3 posiedzeniach komisji.

3. W zakresie nieuregulowanym w przepisach § 55 - 66 stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące komisji stałych Rady.

§ 67. 1. Podstawowym obowiązkiem radnego jest kierowanie się dobrem wspólnoty samorządowej Miasta, utrzymywanie stałej więzi z mieszkańcami oraz ich organizacjami, przyjmowanie zgłaszanych przez mieszkańców postulatów i przedkładanie ich organom Miasta do rozpatrzenia.

2. W sprawach rozpatrywanych przez Radę radny zajmuje stanowisko samodzielnie, zgodnie z własną oceną rangi i hierarchii spraw.

§ 68. 1. Radny ma prawo podejmowania działań oraz składania wniosków w organach i jednostkach organizacyjnych na terenie Miasta.

2. Radny ma prawo żądania pomocy Prezydenta i pracowników Urzędu w sprawach wynikających z wykonywania mandatu, a w szczególności informacji o planach i realizacji zadań budżetowo - gospodarczych, a także okazania dokumentów znajdujących się w posiadaniu Urzędu, jeżeli prawo tego nie zabrania.

§ 69. 1. Radny jest obowiązany brać udział w pracach Rady i jej organów oraz innych instytucji samorządowych, do których został wybrany lub desygnowany.

2. Radny stwierdza swoją obecność na sesjach Rady i posiedzeniach komisji, do których został wybrany, podpisem na liście obecności.

3. W razie niemożności uczestniczenia w sesji lub posiedzeniu komisji radny powinien przed ich terminem lub nie później niż w ciągu 3 dni od ich odbycia, usprawiedliwić swoją nieobecność przed przewodniczącym Rady lub komisji.

4. Radnego obowiązują ustawowe zakazy łączenia mandatu z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności.

§ 70. Każdy radny odbywa co najmniej dwa razy w roku spotkania z wyborcami oraz przyjmuje wyborców w odpowiednio wcześniej ustalonym i podanym do publicznej wiadomości miejscu i czasie.

§ 71. 1. Radny korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych.

2. Szczególnej ochronie prawnej podlega stosunek pracy radnego.

3. Radny nie może brać udziału w głosowaniu w Radzie ani w komisji, jeżeli dotyczy ono jego interesu prawnego.

§ 72. 1. Na zasadach ustalonych przez Radę radnemu przysługują diety oraz zwrot kosztów podróży służbowych.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do organów wykonawczych jednostek pomocniczych Miasta.

§ 73. Wygaśnięcie mandatu radnego następuje wskutek:

1) śmierci;

2) utraty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów;

3) odmowy złożenia ślubowania;

4) pisemnego zrzeczenia się mandatu;

5) naruszenia ustawowego zakazu łączenia mandatu radnego z wykonywaniem określonych w odrębnych przepisach funkcji lub działalności;

6) wyboru na prezydenta;

7) niezłożenia w terminach określonych w odrębnych przepisach oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

§ 74. Aktualny wykaz radnych prowadzi Biuro Rady.

§ 75. 1. Biuro Rady Miejskiej wykonuje zadania związane z obsługą merytoryczną, administracyjną i organizacyjną Rady i jej komisji oraz udziela radnym pomocy w sprawowaniu mandatu.

2. Do zakresu działania Biura Rady należy w szczególności:

1) prowadzenie rejestru i zbioru uchwał Rady;

2) prowadzenie ewidencji protokołów sesji Rady i posiedzeń komisji;

3) prowadzenie rejestru interpelacji i zapytań radnych;

4) prowadzenie rejestru skarg, o których mowa w § 55 ust. 5 Statutu;

5) wykonywanie administracyjno - organizacyjnej obsługi sesji Rady, posiedzeń komisji i innych spotkań w ramach pracy Rady;

6) prowadzenie korespondencji w zakresie przewidzianym kompetencjami;

7) przygotowywanie list diet radnych;

8) wykonywanie zadań związanych z wyborami do Rady Miejskiej, Prezydenta Miasta Suwałk, Sejmiku Województwa, organów jednostek pomocniczych oraz ławników sądowych;

9) publikacja aktów prawa miejscowego oraz protokołów posiedzeń Rady i komisji w Biuletynie Informacji Publicznej;

10) wykonywanie zadań związanych z obsługą Młodzieżowej Rady Miasta Suwałki.[41)]

3. (skreślony).[42)]

4. Szczegółowy zakres zadań Biura Rady określa Regulamin Organizacyjny Urzędu.

§ 76. 1. Prezydent jest organem wykonawczym Miasta.

2. Kadencja Prezydenta rozpoczyna się w dniu rozpoczęcia kadencji Rady lub wyboru go przez Radę i upływa z dniem upływu kadencji Rady.

3. Po upływie kadencji Prezydenta pełni on swoją funkcję do czasu objęcia obowiązków przez nowo wybranego Prezydenta.

4. Prezydent wykonuje swoje zadania przy pomocy dwóch zastępców.

5. Sposób wyboru Prezydenta oraz tryb jego odwołania określają ustawy.

§ 77. 1. Prezydent wykonuje uchwały Rady i zadania Miasta określone przepisami prawa.

2. Do zadań Prezydenta należy w szczególności:

1) przygotowywanie projektów uchwał Rady;

2) określanie sposobu wykonywania uchwał;

3) gospodarowanie mieniem Miasta;

4) przygotowywanie projektu budżetu i jego wykonywanie;

5) zatrudnianie i zwalnianie kierowników miejskich jednostek organizacyjnych, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w odrębnych przepisach;

6) przedkładanie wniosków o zwołanie sesji;

7) przedkładanie Radzie sprawozdań ze swojej działalności oraz wykonania budżetu;

[41)] dodany przez § 1 ust. 1 pkt 33 uchwały, o której mowa w przypisie 1.

[42)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust. 1 pkt 34 uchwały, o której mowa w przypisie 1

8) wydawanie przepisów porządkowych w formie zarządzeń w przypadku niecierpiącym zwłoki; zarządzenia takie podlegają zatwierdzeniu na najbliższej sesji Rady;

9) współdziałanie w interesie Miasta z instytucjami znajdującymi się na jego terenie;

10) udzielanie kierownikom jednostek organizacyjnych pozostających w strukturze i nieposiadających osobowości prawnej Miasta pełnomocnictwa do zarządzania mieniem;

11) informowanie mieszkańców Miasta o założeniach projektu budżetu, kierunkach polityki społecznej i gospodarczej oraz wykorzystywaniu środków budżetowych;

12) prowadzenie spraw w zakresie zwykłego zarządu majątkiem Miasta, zaciąganie zobowiązań finansowych do wysokości ustalonej przez Radę;

13) stanowienie w innych sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji Prezydenta.

3. W realizacji zadań własnych Prezydent podlega wyłącznie Radzie.

§ 78. 1. Prezydent kieruje bieżącymi sprawami Miasta oraz reprezentuje je na zewnątrz.

2. Prezydent wykonuje zadania przy pomocy Urzędu.

3. Organizację i zasady funkcjonowania Urzędu określa regulamin organizacyjny nadany przez Prezydenta w drodze zarządzenia.

4. Oryginały zarządzeń ewidencjonuje się i przechowuje w Wydziale Organizacyjnym Urzędu.

§ 79. Zastępcy Prezydenta wykonują zadania powierzone im przez Prezydenta oraz określone w regulaminie organizacyjnym Urzędu.

§ 80. 1. Skarbnik Miasta jest głównym księgowym budżetu Miasta.

2. Zadania Skarbnika, jako głównego księgowego budżetu Miasta, określają odrębne przepisy.

3. Skarbnik kontrasygnuje dokumenty dotyczące czynności prawnych mogących spowodować powstanie zobowiązań majątkowych. Do kontrasygnaty Skarbnik może upoważnić inną osobę.

4. Skarbnik, który odmówił kontrasygnaty, ma obowiązek jej dokonania na pisemne polecenie Prezydenta przy równoczesnym powiadomieniu o tym Rady i Regionalnej Izby Obrachunkowej.

§ 81. 1. Sekretarz Miasta w imieniu Prezydenta sprawuje nadzór nad wykonywaniem bieżących zadań przez komórki organizacyjne Urzędu, w szczególności nad terminowym i prawidłowym załatwianiem spraw, przestrzeganiem regulaminu organizacyjnego Urzędu i instrukcji kancelaryjnej.

2. Sekretarz Miasta zapewnia merytoryczną i techniczno - organizacyjną obsługę organów Miasta oraz wykonuje inne zadania w ramach upoważnień udzielonych przez Prezydenta.

§ 82. Sekretarz i Skarbnik Miasta uczestniczą w obradach Rady oraz mogą uczestniczyć w pracach komisji z głosem doradczym.

§ 83. Pracownicy samorządowi w Urzędzie są zatrudniani na podstawie:

1) wyboru - Prezydent;

2) powołania - zastępcy Prezydenta oraz Skarbnik;

3) umowy o pracę - pozostali pracownicy samorządowi.

§ 84. 1. Wynagrodzenie dla Prezydenta ustala Rada.

2. Czynności z zakresu prawa pracy wobec Prezydenta związane z nawiązaniem i rozwiązaniem stosunku pracy wykonuje przewodniczący Rady, a pozostałe czynności wyznaczona przez Prezydenta osoba zastępująca lub Sekretarz Miasta, z tym że wynagrodzenie Prezydenta ustala Rada w drodze uchwały.

3. Czynności w sprawach z zakresu prawa pracy wobec zastępców Prezydenta, Skarbnika, Sekretarza oraz wobec pozostałych pracowników Urzędu i kierowników jednostek organizacyjnych Miasta, z uwzględnieniem odrębnych przepisów, dokonuje Prezydent.

4. Prezydent wykonuje uprawnienia zwierzchnika służbowego w stosunku do pracowników Urzędu oraz kierowników miejskich jednostek organizacyjnych. Prezydent jest zwierzchnikiem powiatowych (miejskich) służb, inspekcji i straży.

§ 85. (skreślony)

Rozdział 5.
Mienie i gospodarka finansowa Miasta

§ 86. 1. Mieniem Miasta jest własność i inne prawa majątkowe należące do Miasta oraz mienie osób prawnych Miasta, w tym przedsiębiorstw.

2. Oświadczenie woli w sprawach majątkowych w imieniu Miasta składa jednoosobowo Prezydent albo działający na podstawie jego upoważnienia zastępca Prezydenta samodzielnie lub z inną upoważnioną przez Prezydenta osobą.

3. Jeżeli czynność prawna może spowodować powstanie zobowiązań pieniężnych, do jej skuteczności potrzebna jest kontrasygnata Skarbnika Miasta lub osoby przez niego upoważnionej.

4. Kierownicy jednostek organizacyjnych Miasta, nieposiadających osobowości prawnej działają
jednoosobowo na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez Prezydenta.

§ 87. 1. Zarząd mieniem Miasta i jego ochrona powinny być wykonywane ze szczególną starannością.

2. Za właściwe gospodarowanie mieniem Miasta odpowiada Prezydent.

3. Informację o stanie mienia Prezydent przedkłada Radzie w zakresie i terminach określonych w ustawie o finansach publicznych.

§ 88. 1. Miasto samodzielnie prowadzi gospodarkę finansową na podstawie rocznego budżetu Miasta.

2. Projekt budżetu przygotowuje Prezydent, uwzględniając zasady określone w ustawie o finansach publicznych.

3. Rada określa w drodze uchwały tryb prac nad projektem uchwały budżetowej, w szczególności:

1) wymaganą szczegółowość projektu budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) terminy obowiązujące w toku prac nad projektem uchwały budżetowej jednostki samorządu terytorialnego;

3) wymogi dotyczące uzasadnienia i materiały informacyjne, które Prezydent przedłoży Radzie wraz z projektem uchwały budżetowej.

4. Projekt uchwały budżetowej wraz z uzasadnieniem i materiałami informacyjnymi Prezydent przedkłada:

1) Radzie;

2) Regionalnej Izbie Obrachunkowej - celem zaopiniowania - najpóźniej do dnia 15 listopada roku poprzedzającego rok budżetowy.

5. Budżet jest uchwalany przed rozpoczęciem roku budżetowego, a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego.

6. Do czasu podjęcia uchwały budżetowej, jednak nie później niż do dnia 31 stycznia roku budżetowego, podstawą gospodarki finansowej jest projekt uchwały budżetowej przedstawiony Radzie.

§ 89. 1. Za prawidłową gospodarkę finansową Miasta odpowiada Prezydent, który sprawuje ogólny nadzór nad realizacją określonych uchwałą budżetową dochodów i wydatków budżetu Miasta.

2. Prezydent przedkłada Radzie i Regionalnej Izbie Obrachunkowej sprawozdanie roczne z wykonania budżetu Miasta zawierające zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu, w szczegółowości nie mniejszej niż uchwała budżetowa w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym.

3. Sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego Prezydent przekazuje Radzie, w terminie do dnia 31 maja roku następującego po roku budżetowym.

4. Komisja rewizyjna rozpatruje sprawozdanie finansowe, sprawozdanie z wykonania budżetu wraz z opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej o tym sprawozdaniu oraz informację o stanie mienia. Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu podlega zaopiniowaniu przez komisję rewizyjną.

5. Komisja rewizyjna przedstawia Radzie w terminie do dnia 15 czerwca roku następującego po roku budżetowym wniosek w sprawie absolutorium dla Prezydenta.

6. Rada rozpatruje i zatwierdza sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu, w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym.

7. Nie później niż do dnia 30 czerwca roku następującego po roku budżetowym Rada podejmuje uchwałę w sprawie absolutorium dla Prezydenta po zapoznaniu się z:

1) sprawozdaniem z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego;

2) sprawozdaniem finansowym;

3) opinią Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu;

4) informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego;

5) stanowiskiem komisji rewizyjnej.

§ 90. Kontrolę gospodarki finansowej Miasta sprawuje Regionalna Izba Obrachunkowa.

§ 91. Źródła dochodów Miasta, zasady ustalania subwencji ogólnych, zasady i tryb ich przekazywania oraz zasady i tryb udzielania dotacji określają odrębne przepisy.

Rozdział 6.
Postanowienia końcowe

§ 92. 1. Do opracowania zmian w Statucie Miasta Rada powołuje doraźną komisję statutową.

2. Zmian Statutu dokonuje Rada w trybie właściwym dla jego uchwalenia.

§ 93. W sprawach nieuregulowanych w niniejszym Statucie mają zastosowanie w szczególności przepisy:[43)]

1) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, z późn. zm.)

2) ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 902);

3) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814 z późn. zm);

4) ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2017 r. poz.15).

Załączniki do Statutu Miasta Suwałk:

1/ załącznik nr 1 – Mapa poglądowa Miasta,

2/ załącznik nr 2 – Wzór herbu Miasta,

[43)] ze zmianą wprowadzoną przez § 1 ust.1 pkt 35 uchwały, o której mowa w przypisie 1

3/ załącznik nr 3 – Zapis nutowy hejnału,

4/ załącznik nr 4 – Tekst hymnu,

5/ załącznik nr 5 – Zapis nutowy hymnu,

6/ załącznik nr 6 – Wzór graficzny sztandaru,

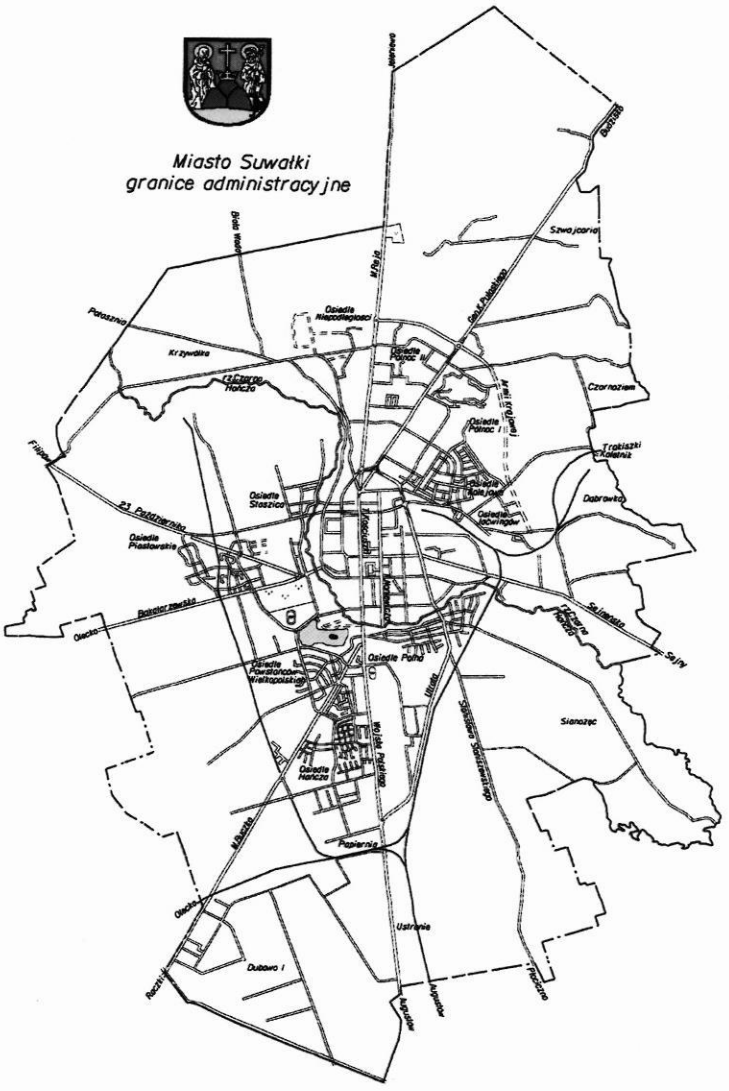
7/ załącznik nr 7 – Wzór flagi,

8/ załącznik nr 8 – Wzór flagi stolikowej.

Załącznik Nr 1

Do Statutu Miasta Suwałk

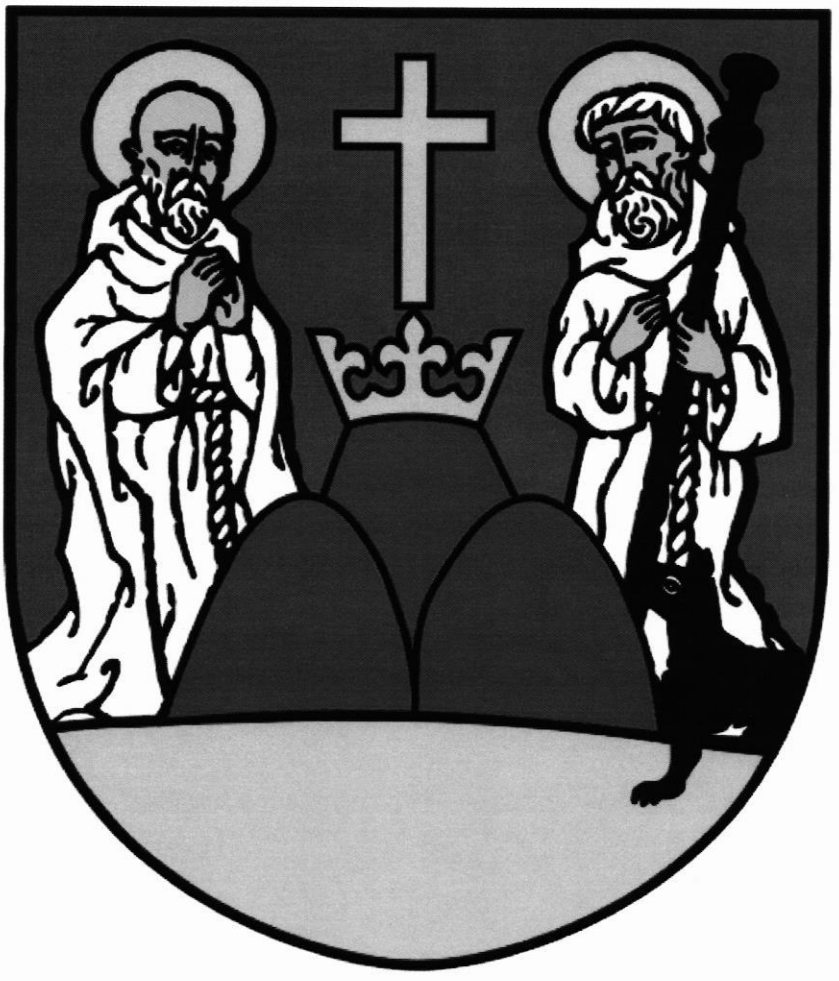
z dnia ..... 2017 r.

Załącznik Nr 2

Do Statutu Miasta Suwałk

z dnia .....2017 r.
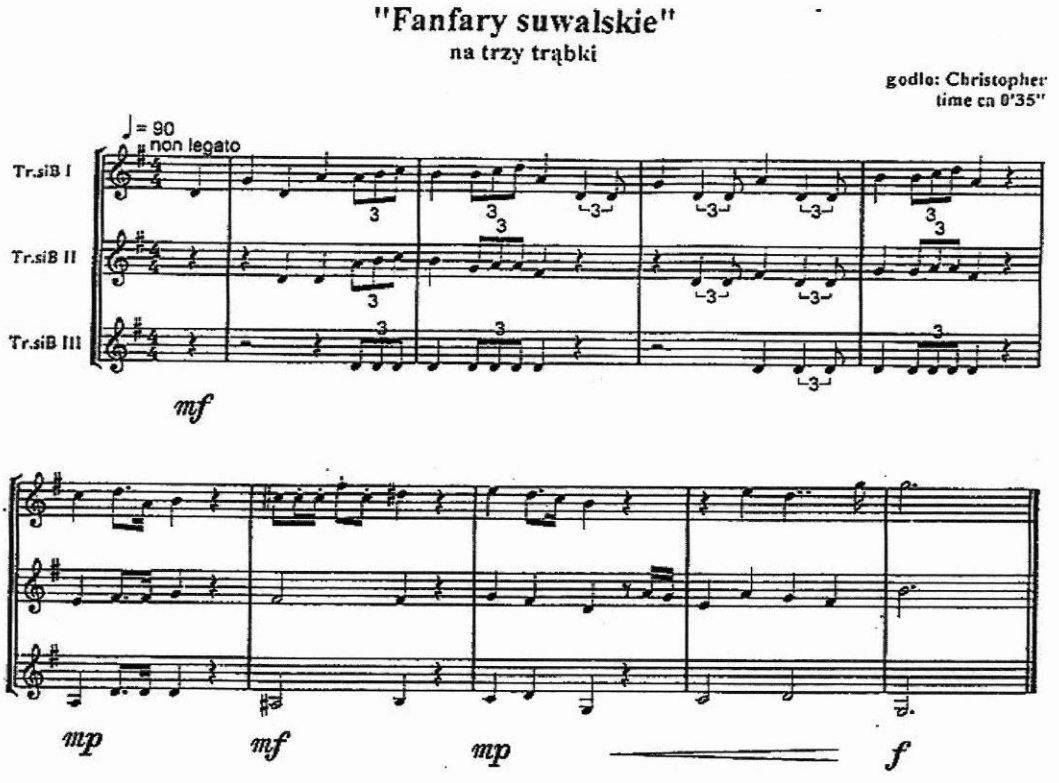

C	M	Y	K	
100	100	100	100	laska, kontury i pies - czarny
0	0	0	0	włosy, brody, sznur, habity - biały
0	0	100	0	żółty - żółć chromowa
100	0	100	0	zielony - zieleń chromowa
0	100	100	0	czerwony - cynober jasny
0	20	100	0	twarz i ręce - ugier jasny (lub złoty)

Załącznik Nr 3

Do Statutu Miasta Suwałk

z dnia .....2017 r.

Załącznik Nr 4
Do Statutu Miasta Suwałk
z dnia ..... 2017 r.

Suwałki, moje miasto
Tekst: Leszek Aleksander Moczulski
Sercem cię widzę moje miasto
Otwiera się zamknięty świat
Echa i cienie, ślady wieków
Tędy przebiegał dawny trakt.
Stanica tych co wędrowali
Co przemierzali długi trakt
Piękno przyrody ich tu przywiodło
I ukochali od jezior wiatr.
Kraino w słońcu jezior
i puszczy i obłoków
rodzinne moje miasto
nad Czarnej Hańczy wodą.
Kraino w słońcu jezior
Dziś tęsknię ja za tobą
Suwałki, moje miasto
Nad Czarnej Hańczy wodą.
W zaułkach trochę dawnej ciszy
W parku znajomy wieczorny zmierzch
Płaszcz gwiazd nad miastem rozpostarty
Miasto – je widzę nawet w mym śnie.
Nim świt je zbudzi, nim księżyc zgaśnie
I nim zawładnie pospieszny dzień
Płyń Czarna Hańczo przez moje miasto
Zobaczyć ciebie, usłyszeć chcę.
Kraino w słońcu jezior
i puszczy i obłoków
rodzinne moje miasto
nad Czarnej Hańczy wodą.
Kraino w słońcu jezior
Dziś tęsknię ja za tobą
Suwałki, moje miasto
Nad Czarnej Hańczy wodą.
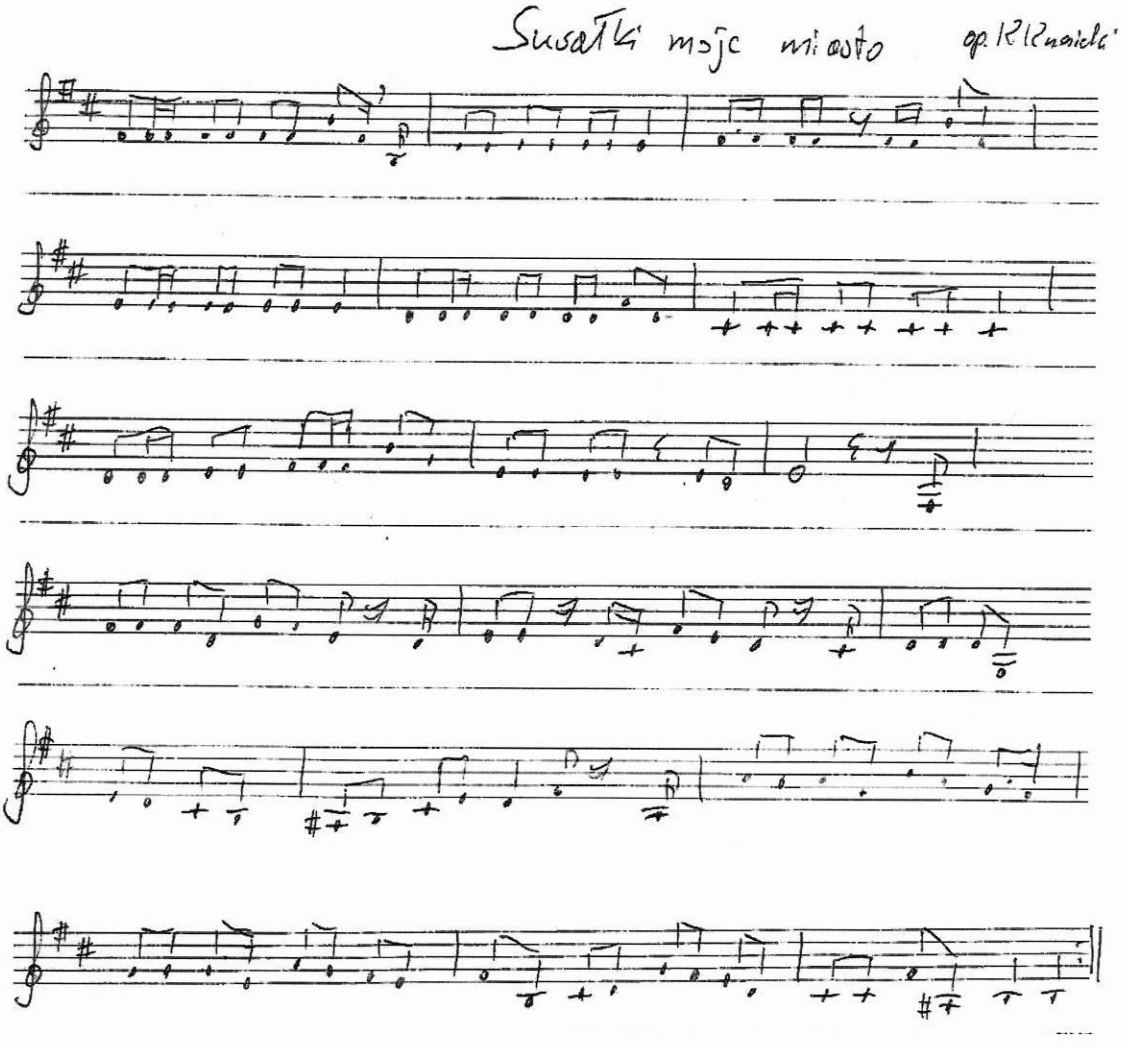
Załącznik Nr 5

Do Statutu Miasta Suwałk

z dnia ..... 2017 r.

Suwałki moje miasto

Muzyka: Jacek Zieliński

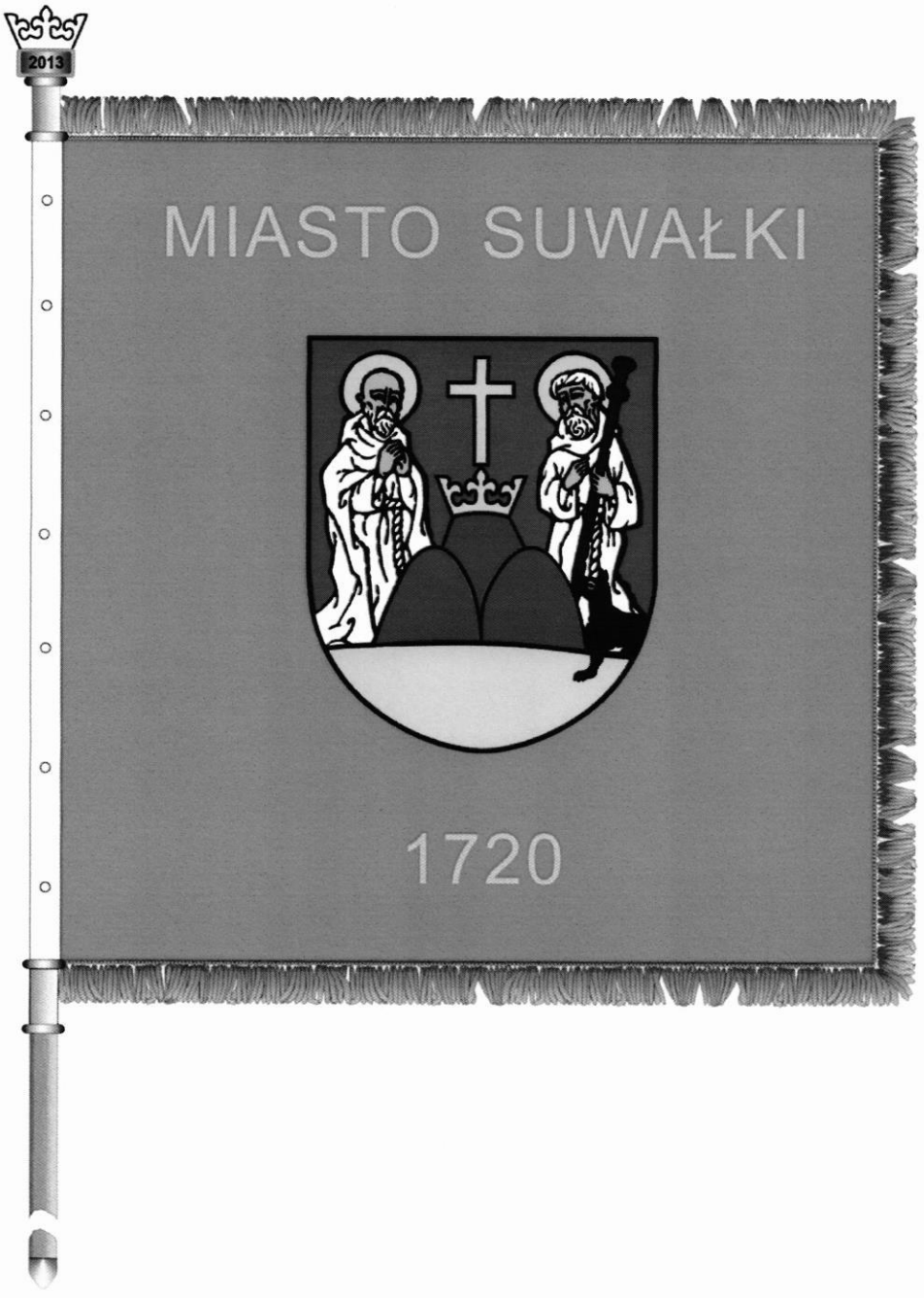
35

Załącznik Nr 6

Do Statutu Miasta Suwałk

z dnia .....2017 r.

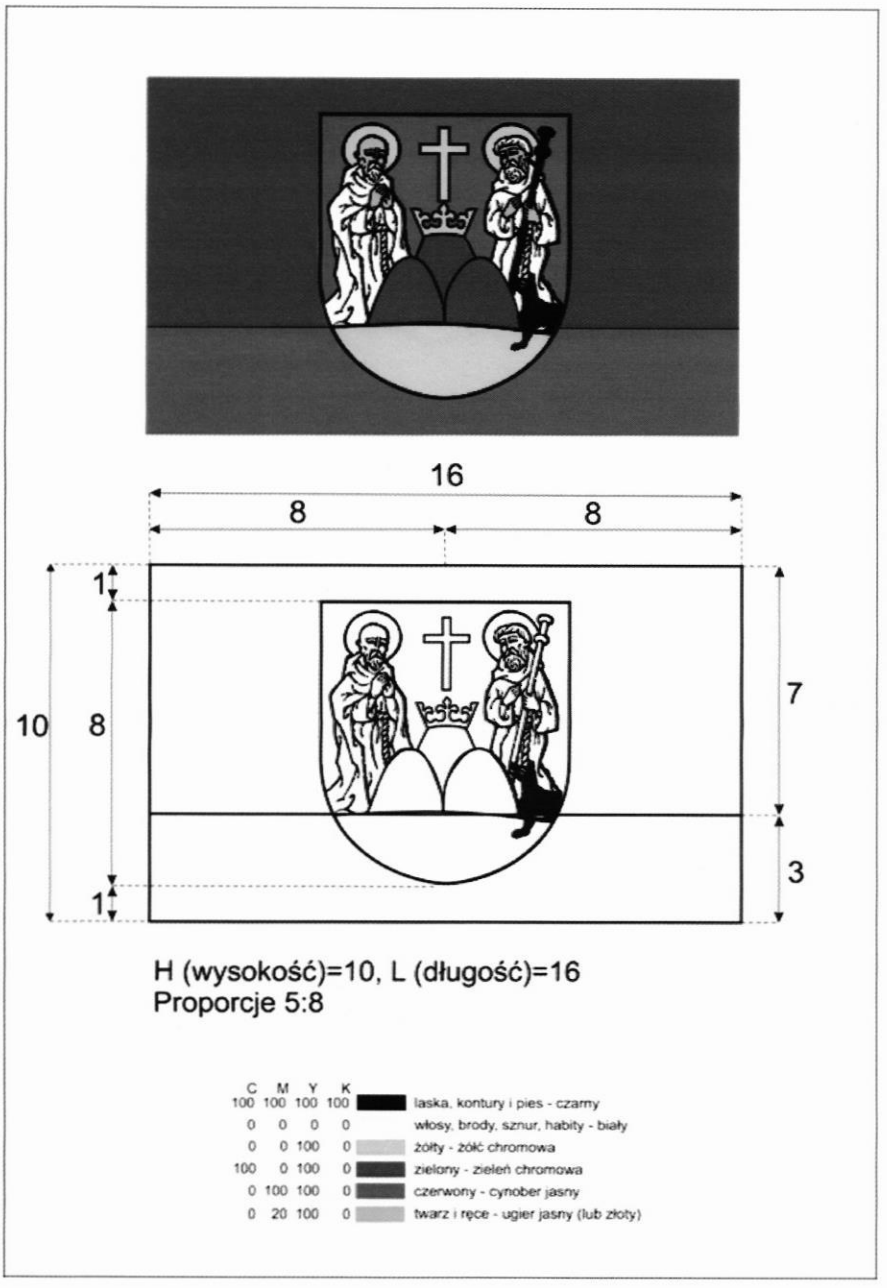

2013
MIASTO SUWAŁKI
1720

37

Załącznik Nr 7

Do Statutu Miasta Suwałk

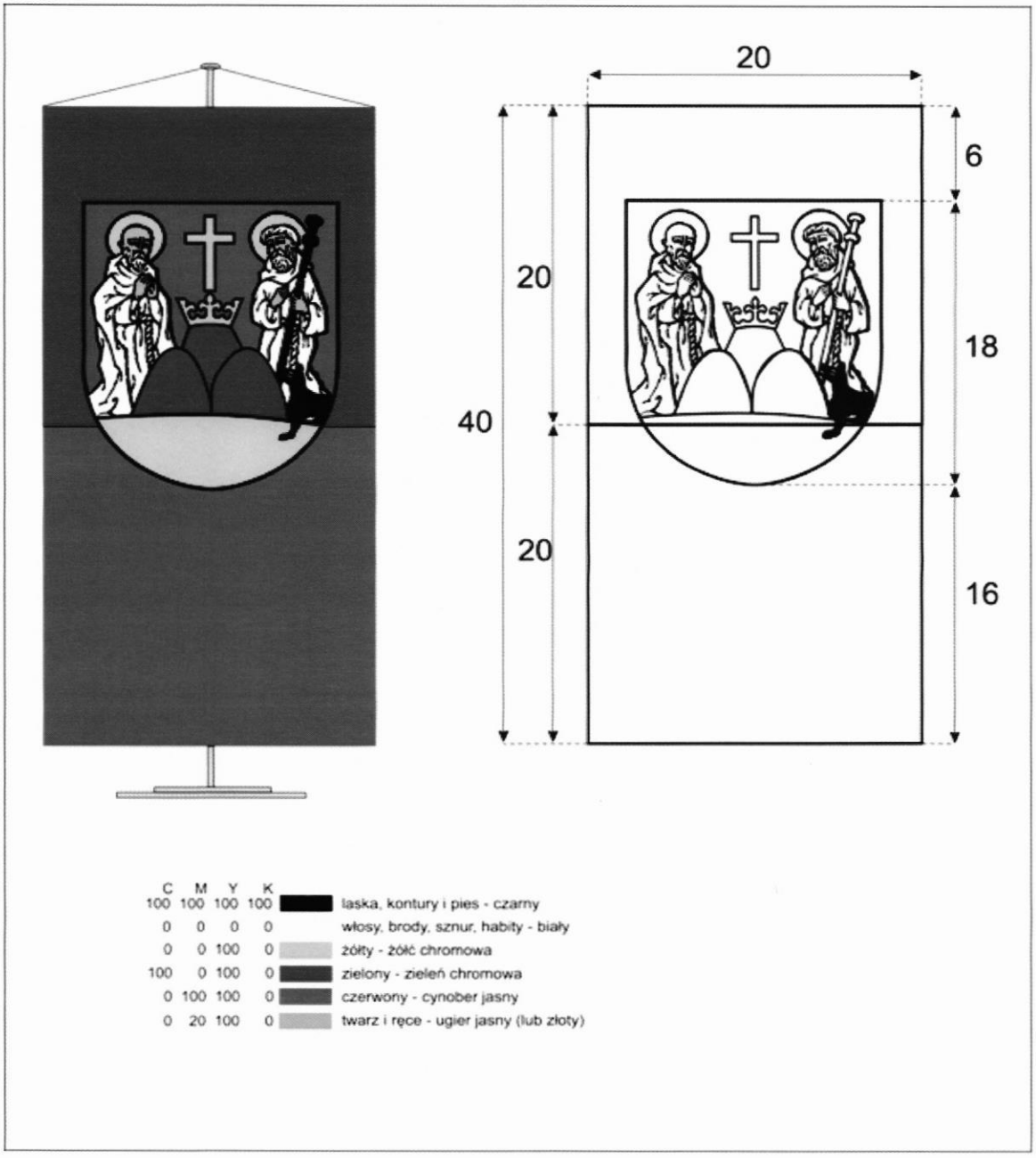
z dnia .....2017 r.

Załącznik Nr 8

Do Statutu Miasta Suwałk

z dnia ..... 2017 r.

Informacja z realizacji w 2016 roku

„Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanek Suwałk w wieku 13 lat".

Rada Miejska w Suwałkach uchwałą nr XIII/149/2015 Rady Miejskiej w Suwałkach z dnia 25 listopada 2015 r. przyjęła do realizacji w 2016 roku „Program pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanek Suwałk w wieku 13 lat", przeznaczając na ten cel 45.000 zł. Szacunkowa liczba uprawnionych do szczepień wynosiła 348 osoby.

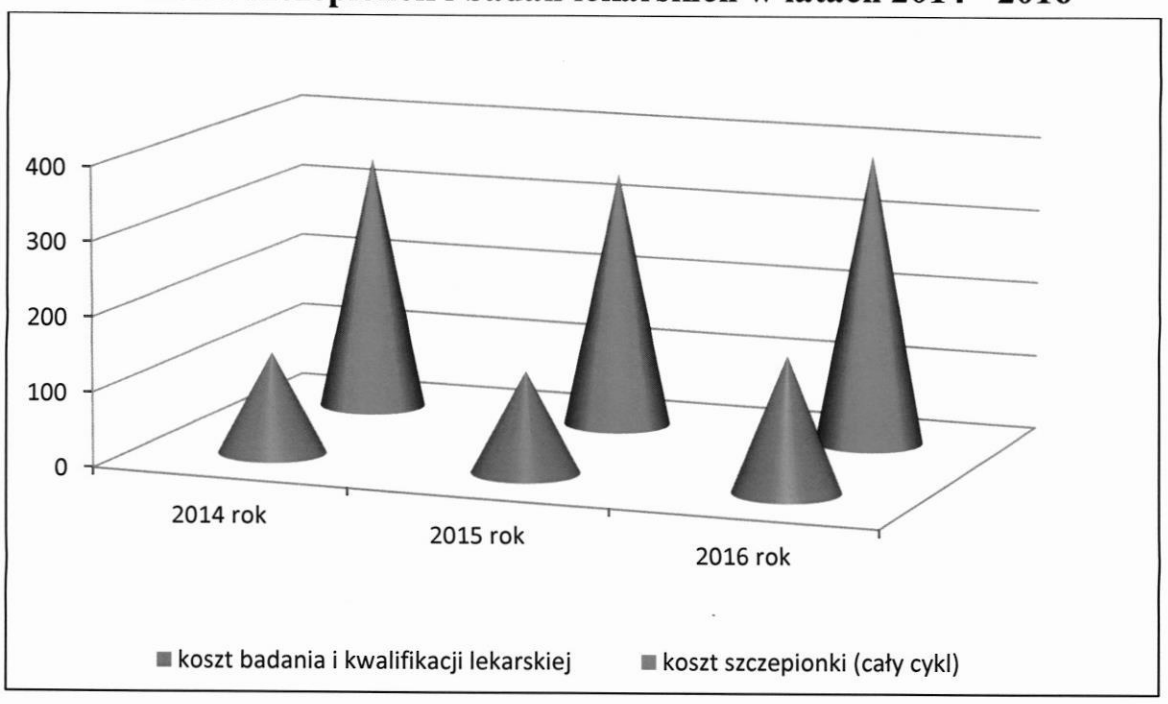
Zgodnie z ww. uchwałą Rady Miejskiej w Suwałkach Prezydent Miasta Suwałk został zobowiązany do przedłożenia informacji o liczbie zrealizowanych szczepień i kosztach ww. Programu.

Zarządzeniem Nr 44/2016 Prezydenta Miasta Suwałk z dnia 12 lutego 2016 r. Prezydent Miasta Suwałk ogłosił konkurs ofert mający wyłonić realizatora szczepień. Komisja konkursowa na posiedzeniu, które odbyło się 8 marca 2016 roku wybrała na realizatora Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy Praktykę Lekarzy Rodzinnych „NA KLONOWEJ" z siedzibą przy ul. Klonowej 40, lok 4U w Suwałkach. Oferta obejmowała szczepienia szczepionką czterowalentną „SILGARD", która tworzy odporność na 4 najczęściej występujące typy wirusa HPV.

Koszt udzielenia usługi medycznej 1 pacjentce wyceniono na 570 zł (koszt szczepionki (pełen cykl składający się z 3 dawek) – 390 zł, koszt badania lekarskiego i kwalifikacji do szczepienia 180 zł), przy czym z budżetu miejskiego w 100% finansowane było badanie lekarskie, kwalifikację do szczepienia i akcja informacyjno – edukacyjna. Natomiast koszt szczepionki - 3 dawki - finansowane były w następujący sposób:

- w 100% dla dziewcząt z rodzin, które spełniają kryterium dochodowe uprawniające do świadczeń rodzinnych lub przedstawią kartę „Suwalska RODZINA PLUS";
- w 50% w pozostałych przypadkach.

Koszt szczepionek i badań lekarskich w latach 2014 - 2016

Praktyka Lekarzy Rodzinnych „NA KLONOWEJ" rozpoczynając realizację Programu, przeprowadziła w szkołach, do których uczęszczały dziewczynki kwalifikujące się do szczepień, spotkania edukacyjno – informacyjne. Wykład o wirusie HPV i chorobach przez niego wywoływanych prowadziła lekarz dr. n. med. Teresa Maria Marek-Szydłowska z Krakowa, która przedstawiła informacje o problematyce wirusa brodawczaka ludzkiego, statystyce nowotworowej w Polsce, sposobach przenoszenia zakażeń HPV, chorobach wywoływanych przez wirusy HPV, bezpieczeństwie szczepień oraz o działaniach niepożądanych. Rodzice zostali poinformowani, że w ciągu roku odnotowuje się 13 milionów zachorowań wywołanych wirusem HPV. W Polsce na raka szyjki macicy umiera około 5 Polek dziennie - w 2012 roku odnotowano 3078 zachorowań, a 1735 kobiet zmarło. Dodatkowo sam wirus HPV jest bardzo powszechny, ponad 80% osób aktywnie seksualnych zostanie nim zarażonych, co jednakże nie oznacza zachorowania na raka. Zarazić się można nawet używając tych samych ręczników czy też śpiąc z dzieckiem w tym samym łóżku. Czynnikami zwiększającymi ryzyko zachorowania na raka szyjki macicy jest wczesne rozpoczęcie współżycia, duża liczba partnerów seksualnych czy też duża liczba porodów.

Pani dr. Marek-Szydłowska poinformowała również, że w Europie Zachodniej tylko Polska, Albania i Rumunia nie wprowadziły szczepień przeciwko wirusowi HPV do kalendarza szczepień obowiązkowych

finansowanych z budżetu państwa. 80% krajów, które wprowadziły szczepienia przeciwko HPV do kalendarza szczepień obowiązkowych używa w tym celu szczepionki SILGARD. W Polsce 300 samorządów finansuje szczepienia ze środków publicznych, niektóre z nich szczepią również chłopców.

Szczepionka SILGARD jest szczepionką bezpieczną, nie zawiera samego wirusa, a jedynie 10% DNA otoczki wirusa, co już pozwala uzyskać odpowiedź immunologiczną organizmu i spowodować wytworzenie się odporności. Zgodnie z prowadzonymi w Australii badaniami, gdzie liczba wyszczepionej populacji przekroczyła 80%, zaobserwowano gwałtowny spadek zarażeń wirusem HPV.

Następnie dr Pawłowski poinformował o technicznych aspektach prowadzonej akcji - kiedy i jak można się rejestrować na szczepienie, jaki jest koszt i w jakich wypadkach dziecko nie będzie zaszczepione (np. choroba).

Uczestników spotkania poinformowano również, że jest on finansowany z budżetu miasta Suwałki

Spotkania nie cieszyły się dużym zainteresowaniem wśród rodziców - wzięło w nich udział 30 rodziców, czyli niecały 9% wszystkich uprawnionych (348).

Akcję edukacyjną przeprowadzono także wśród młodzieży, brali w niej udział zarówno chłopcy jak i dziewczęta. W poszczególnych klasach gimnazjalnych, edukatorka medyczna - prowadziła rozmowy z uczniami na temat dróg szerzenia się zakażeń HPV i ich konsekwencjach.

Akcja informacyjna polegała również na rozwieszeniu plakatów informacyjnych o Programie, zawierających komunikat, że szczepienia są finansowane ze środków budżetu Miasta Suwałki - plakaty zamieszczono w szkołach, placówkach medycznych i autobusach komunikacji miejskiej oraz innych placówkach publicznych na terenie miasta Suwałki – Aquapark, SOK, itp. Również wśród młodzieży i rodziców zostały rozprowadzone materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki raka szyjki macicy.

Natomiast Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Suwałkach rozesłał do dyrektorów szkół pismo z informacją o realizacji szczepień w 2016 roku, z prośbą o umożliwienie przeprowadzenia akcji na terenie szkół.

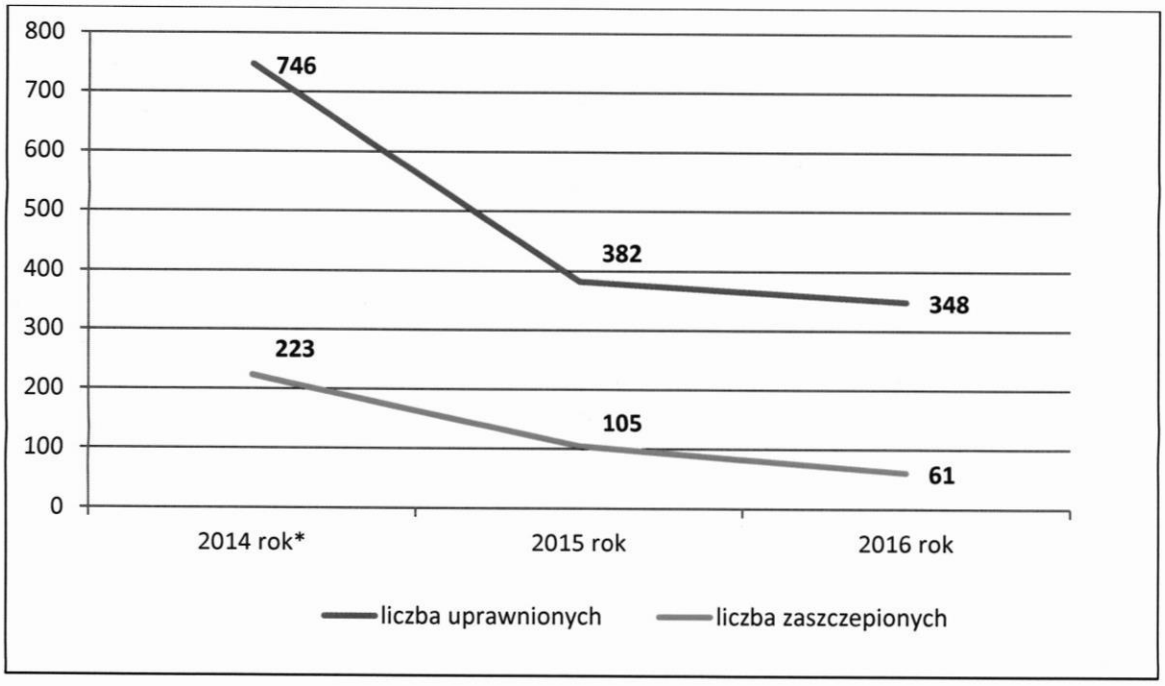
Szczepienie przeciwko wirusowi brodawczaka ludzkiego polegało na przyjęciu trzech dawek szczepionki w określonych odstępach czasu - podaje się ją w następującym schemacie: drugą dawkę podaje się dwa miesiące

po podaniu pierwszego wstrzyknięcia, natomiast 3 dawkę - sześć miesięcy po podaniu pierwszego wstrzyknięcia.

Dziewczęta, które chciały skorzystać ze szczepień były rejestrowane osobiście lub telefonicznie na konkretny dzień i godzinę.

Podczas trwania akcji, ze szczepień skorzystało 61 dziewcząt, przy czym dla 28 z nich były to szczepienia bezpłatne, całkowicie sfinansowane z budżetu Miasta Suwałk.

Liczba osób uprawnionych i zaszczepionych w latach 2014 - 2016

*w 2014 roku szczepione były dwa roczniki (2000 r. i 1999 r.) - ze względu na brak chętnych NZOZ-ów, na przeprowadzenie szczepień w 2013 roku

Zgodnie z informacjami przekazanymi przez lekarzy przeprowadzających szczepienia, duże znaczenie przy widocznym na wykresie niskim stopniu korzystania ze szczepień mają tzw. ruchy antyszczepionkowe i informacje, głównie internetowe, o oszustwach firm farmaceutycznych produkujących szczepionki przeciwko HPV. Przykładowo w 2016 roku w jednej ze szkół cała klasa zrezygnowała z udziału w szczepieniach ze względu na informacje o negatywnym wpływie szczepionek na zdrowie kobiet. Dodatkowo 4 osoby zrezygnowały, z tego samego powodu, z przyjęcia 3 ostatniej dawki szczepionki.

Niestety brak jest możliwości oceny skuteczności prowadzonej akcji. Szczepienia przeciwko HPV mają za zadanie ochronić przed zakażeniami

wirusem brodawczaka ludzkiego po rozpoczęciu życia seksualnego. Na poziomie lokalnym nie będzie możliwa ocena skuteczności stosowania szczepionek. Byłoby to możliwe gdyby były to szczepienia obowiązkowe na terenie całego kraju, gdyż wtedy można by było miarodajnie obserwować zmiany w zachorowalności na raka szyjki macicy w odniesieniu do całej populacji.

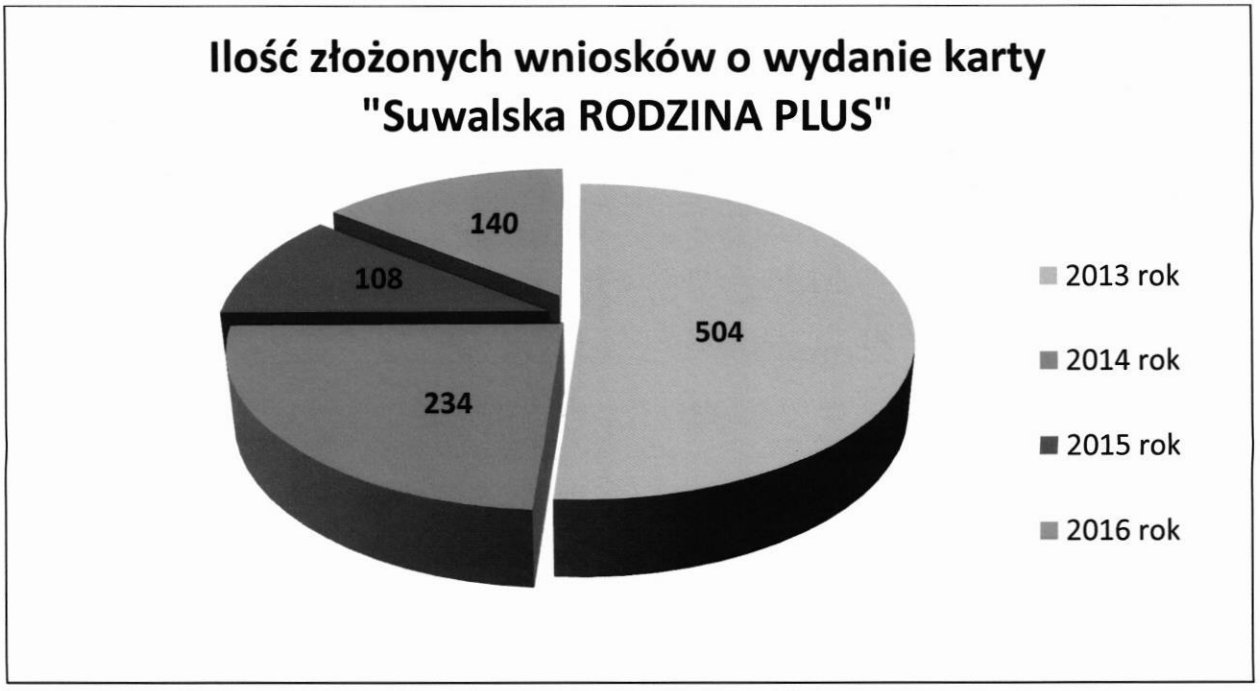
W 2016 roku na realizację „Programu pierwotnej profilaktyki raka szyjki macicy dla mieszkanek Suwałk w wieku 13 lat" wydatkowano w sumie 29.285 zł.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Informacja z realizacji Programu „Suwalska RODZINA PLUS"
za okres do 31.12.2016 r.

Program „Suwalska RODZINA PLUS" został utworzony w celu m.in. zwiększenia szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych oraz poprawy warunków życia tych rodzin. Zadania te są realizowane poprzez zwiększanie rodzinom wielodzietnym dostępności do dóbr kultury, sportu i rekreacji oferowanych przez zarządzane jednostki organizacyjne i instytucje kultury Miasta Suwałk oraz inne podmioty, które przystąpiły do Programu

Realizując program „Suwalska RODZINA PLUS" przyjęto 986 wniosków o wydanie karty „Suwalska RODZINA PLUS" dla 4.983 osób.

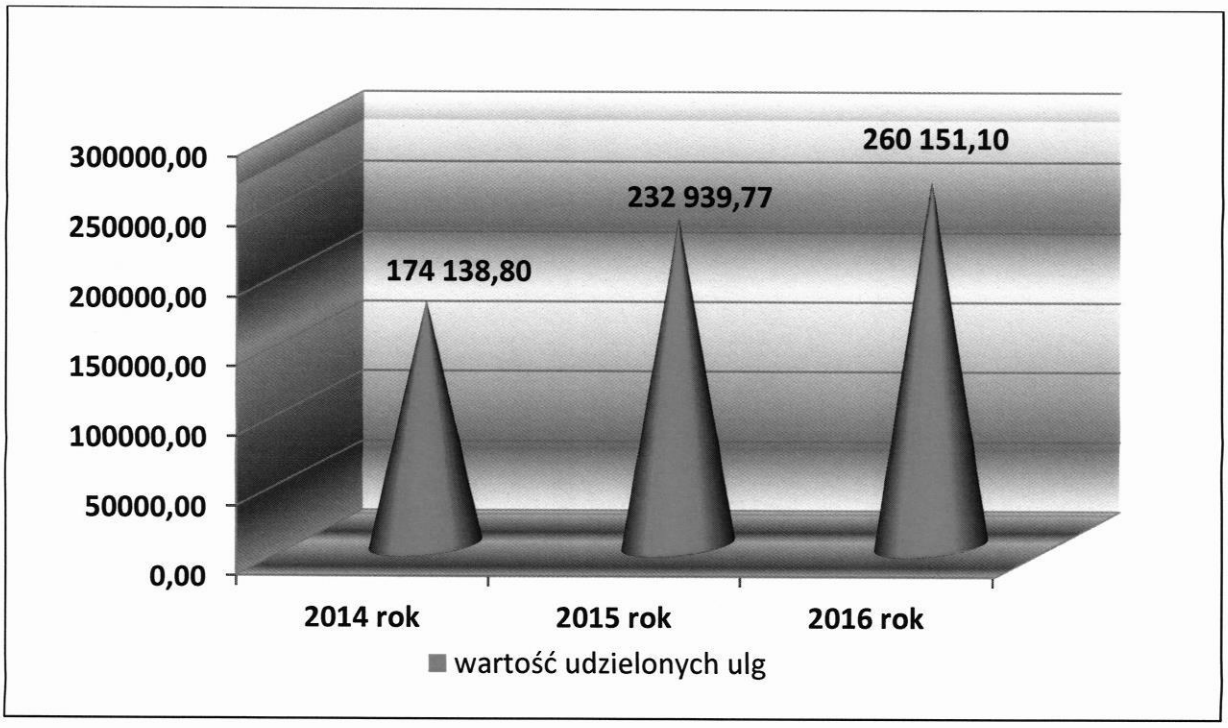

W 2016 roku łączna kwota udzielonych ulg, przez miejskie jednostki i spółki - w ramach Programu „Suwalska RODZINA PLUS" wyniosła 260.151,10 zł. Natomiast na obsługę przedmiotowego programu wydatkowano 751,97 zł. Ze środków tych sfinansowano zakup kart „Suwalska RODZINA PLUS" i folii do ich laminowania.

Dane dotyczące ulg przyznawanych przez miejskie jednostki organizacyjne, w okresie 01.01. – 31.12.2016 r.*.

Lp.	Nazwa jednostki udzielającej ulgi		Ilość osób, które skorzystały z Karty	Łączna kwota udzielonych ulg
1.	Przedszkole nr 1		49	7.432,50 zł
2.	Przedszkole nr 2		28	6.528,50 zł
3.	Przedszkole nr 3 im. Ojca Świętego Jana Pawła II		36	8.722,50 zł
4.	Przedszkole nr 4 z Oddziałem Integracyjnym		50	13.052,00 zł
5.	Przedszkole nr 5 z Oddziałem Integracyjnym		27	4.523,30 zł
6.	Przedszkole nr 6		50	10.986,00 zł
7.	Przedszkole nr 7		31	9.045,50 zł
8.	Przedszkole nr 8 z Oddziałami Integracyjnymi		26	9.025,00 zł
9.	Przedszkole nr 10 im. Marii Konopnickiej		32	8.043,50 zł
10.	Żłobek Miejski		53	25.648,80 zł
11.	Suwalski Ośrodek Kultury		1 083 (wejścia)	10.199,50 zł
12.	PGK Sp. z o.o.		3 035 (doładowań)	57.665,00 zł
13.	Muzeum Okręgowe		0	0 zł
14.	Ośrodek Sportu i Rekreacji	ściana wspinaczkowa	52 (wejść)	72.369,00 zł
		basen	8 202 (wejść)	
		strefa saun	258 (wejść)	
		grota solna	136 (wejścia)	
		siłownia	2 427 (wejść)	
15.	Bezpłatne szczepienia przeciwko HPV		28	16.910,00 zł
OGÓŁEM				**260.151,10 zł**

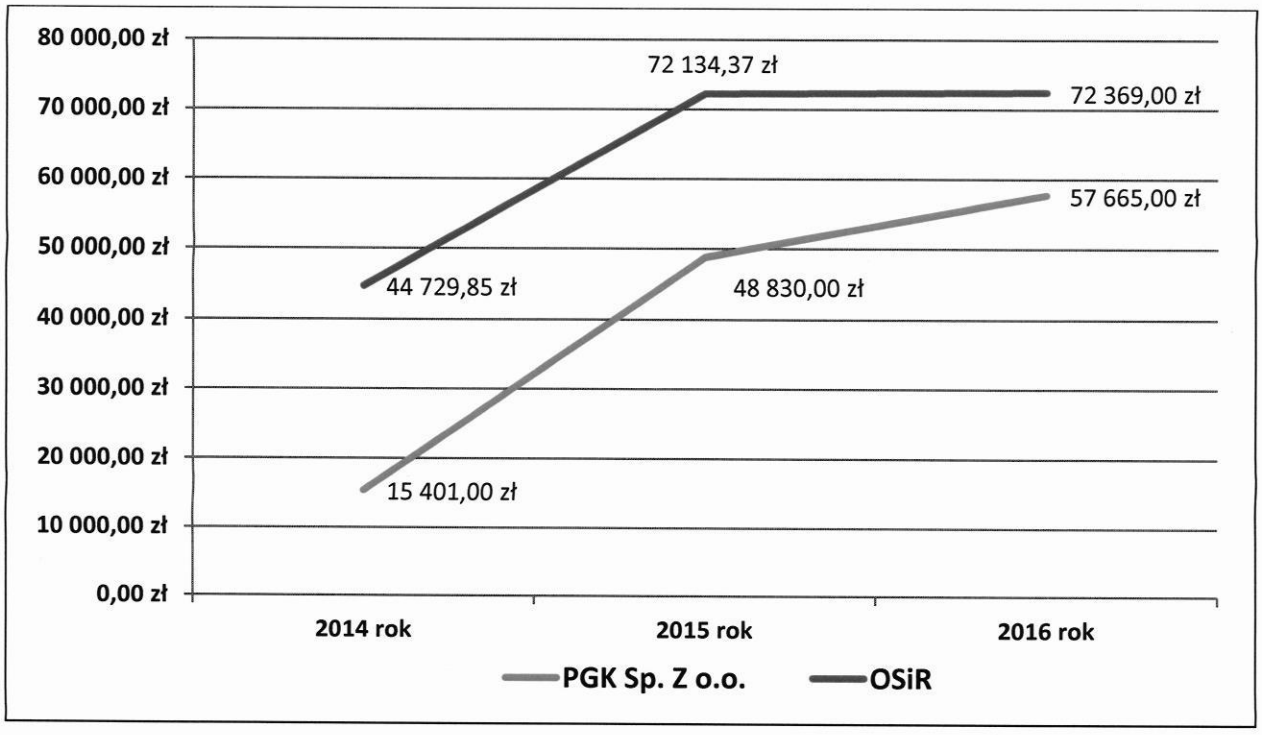
*Informację opracowano na podstawie danych uzyskanych od poszczególnych realizatorów Programu.

Wartość udzielonych ulg (w zł) w latach 2014 - 2016

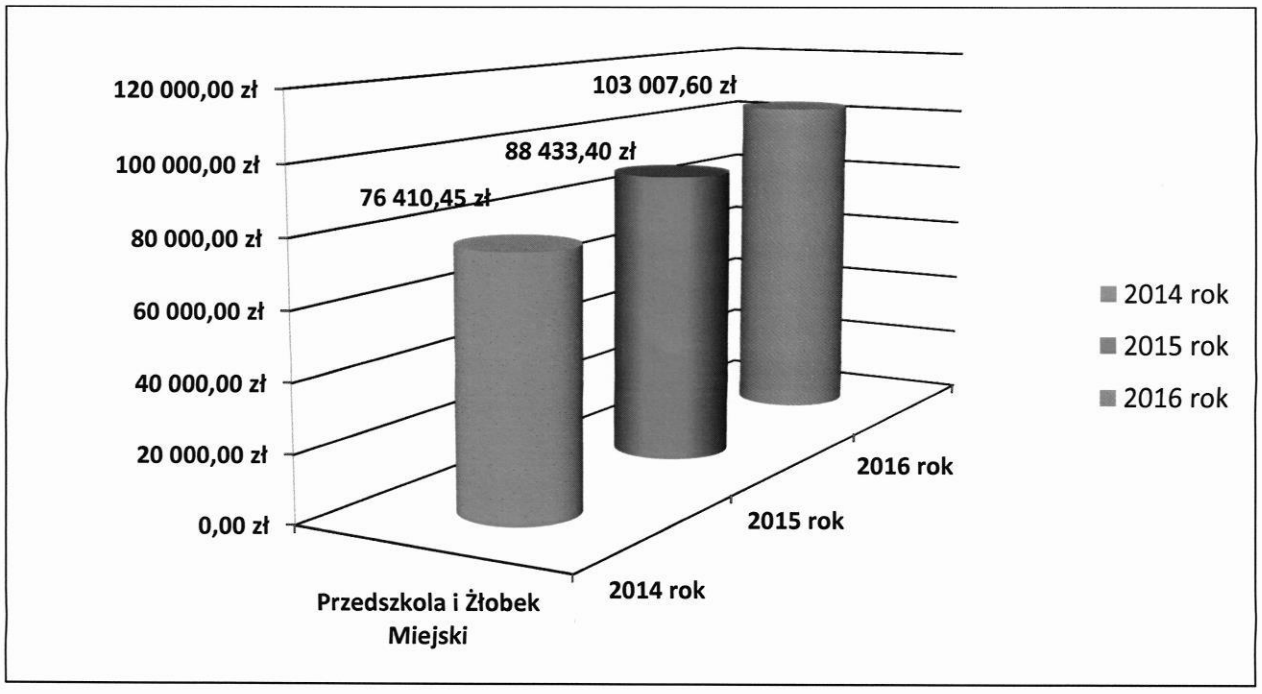

Porównując dane od 2014 roku (pierwszy, pełny rok funkcjonowania programu) można zauważyć znaczący wzrost łącznej kwoty udzielonych ulg. Największy wzrost kwoty udzielonych ulg, porównując lata 2014 - 2016, nastąpił w Przedsiębiorstwie Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Suwałkach. - zniżki na zakup miesięcznych biletów dla dzieci - oraz w Ośrodku Sportu i Rekreacji w Suwałkach - ponad 8 tys. wejść do Aquaparku oraz rozszerzenie oferty o siłownię, która w porównaniu do 2015 roku zanotowała wzrost o 845 wejść.

Wzrost ulg udzielanych przez PGK Sp. z o.o. i OSiR

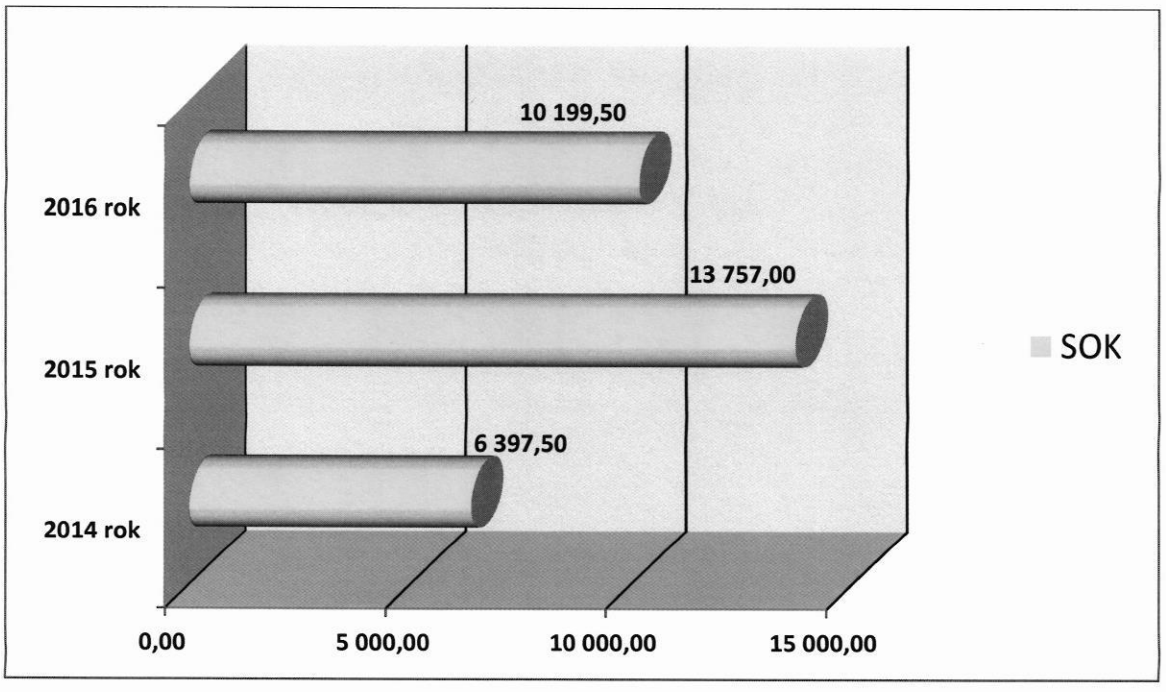
Duży wzrost w wartości udzielanych ulg notują także przedszkola i żłobek. Sumując ulgi przez nie udzielane, w latach 2014 - 2016, wartość udzielonych ulg wzrosła o 26.597,15 zł.

Wartość ulg udzielanych przez suwalskie przedszkola i Żłobek Miejski

Natomiast spore tendencje do wahania, jeśli chodzi o wartość udzielanych ulg wykazuje Suwalski Ośrodek Kultury.

Wartość udzielonych ulg (w zł) przez Suwalski Ośrodek Kultury

Od początku realizacji Programu do współpracy przy jego realizacji przystąpiło 35 prywatnych przedsiębiorców, z czego 6 w 2016 roku. Przedsiębiorcy proponują posiadaczom karty „Suwalska RODZINA PLUS" zniżki, w zakresie od 1,5% do 30% na swoje towary i usługi.

PREZYDENT
Czesław Renkiewicz

Lista przedsiębiorców wspierających program Suwalska „RODZINA PLUS”

Nazwa podmiotu	Adres	Wysokość upustu	Na co przyznany upust
SAN STUDIO S.C.	ul. Gałaja 3	12%	wyposażenie wnętrz, sprzęt do zabudowy AGD
First COMPUTER	ul. Waryńskiego 12	10%	laptopy
		2% - 5%	komputery
		5% - 10%	inne towary
Restauracja "FINEZJA"	ul. Chłodna 3A	10%	posiłki zakupione w Restauracji (bez alkoholu)
Sklep "MICHAŁEK"	ul. Minkiewicza 29	10%	odzież
Salon optyczny VISION EXPRESS	ul. Dwernickiego 15	15%*	komplet okularów korekcyjnych, ***zniżka nie kumuluje się z innymi akcjami promocyjnymi prowadzonymi przez VISION EXPRESS**
			badanie wzroku przy zakupie okularów - 9 zł
LINOFLOOR	D.H. „Arkadia” ul. Noniewicza 42a	10%	Wykładziny dywanowe, elastyczne, dywany wełniane, syntetyczne, chodniki syntetyczne, wycieraczki, karnisze, rolety, dywaniki łazienkowe
Studio Fryzjerskie „CASTING”	ul. Lityńskiego 4	10%	usługi fryzjerskie
PHT „WIECH” Sklep obuwniczy	ul. Chłodna 1 Promenada – I piętro	10%	występujące w sklepie obuwie, torby, akcesoria obuwnicze
Cinema Lumiere	ul. Dwernickiego 15 CHR Suwałki Plaza	-	stała cena biletu przez cały tydzień: 17 zł – (2D) 19 zł – (3D) **Posiadacz karty „Suwalska RODZINA PLUS” musi mieć ze sobą dokument tożsamości**

Centrum Edukacji Paroli Junior Anna Tyczkowska	ul. Dmowskiego 2 tel. 660-44-33-80	10%	kursy językowe (angielski, niemiecki) dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zajęcia artystyczne dla dzieci (5-12 lat)
MEBLE KIER Paweł Borkowski	ul. Noniewicza 42A D.H. „Arkadia"	10%	zakup mebli
Księgarnia „KRUK"	Noniewicza 85 c	5%	cały asortyment
ODEON Ilona Malinowska	Modrzewiowa 3	5%	usługi, towary nie objęte promocją, wyprzedażą. Zniżka nie dotyczy towarów marek tj: 4F, Regatta, Dare 2 be, Thorn, Outhorn
P.W. KRAM Sp. z o.o.	Sejneńska 36	10%	na cały asortyment **rabat nie dotyczy artykułów objętych promocją - wyprzedażą**
AVAILO Sp. z o.o.	www.availo.pl tel.: 22 22 80 800 Jasionka 954	10%	telefoniczna pomoc prawna zniżka na zakup pakietu Mecenas Direct oraz Mecenas Direct dla Rodziny w ramach których można uzyskać pomoc prawną udzielaną przez adwokatów, radców prawnych i doradców podatkowych
Visus Optyk	T. Kościuszki 32 /2	10%	zakup kompletnej pary okularów + badanie wzroku gratis
		5%	zakup soczewek kontaktowych
Towarzystwo Ubezpieczeń Wzajemnych „TUW" Biuro Regionalne w Białymstoku Filia w Suwałkach	Noniewicza 17 **miejsce świadczenia – teren woj. podlaskiego – we wszystkich placówkach oraz u współpracujących z nami agentów**	15%	ubezpieczenia komunikacyjne
		30%	ubezpieczenia majątkowe i rolne
AUTO LAND POLSKA S.A.	Bakałarzewska 19	1,5 – 20%	opony, części samochodowe, odzież robocza i inne towary oferowane przez sklep

OIL TRANSFER DEVELOPMENT Sp. z o.o.	Pułaskiego 107	0,05 zł/litr rabaty udzielane są kwotowo, nie procentowo	benzyna bezołowiowa Pb 95, olej napędowy ON, gaz LPG **w celu skorzystania z rabatu, na podstawie karty „Suwalska RODZINA PLUS" będzie wydawana karta lojalnościowa OIL TRANSFER DEVELOPMENT**
PROTERM Renisław Pomichter	Bydgoska 5	10%	zniżka na cały asortyment z wyłączeniem produktów promocyjnych i z wyprzedaży
VESPO Anna Pomichter – Karpińska	Bydgoska 5	10% 12%	wyposażenie łazienek, meble łazienkowe baterie łazienkowe
DELIKATESY CENTRUM	Noniewicza 14	3%	zakupy w sklepie z wyłączeniem zakupu alkoholu, wyrobów tytoniowych oraz doładowań telefonicznych
Przedszkole Niepubliczne „Omnibusek"	Północna 26	20%	comiesięczne czesne
SOCATOTS Suwałki Iwona Ruszewska	Elbląska 16/1	10%	zniżka dotyczy zajęć Socatots – „Piłkarskie Maluszki"
KARTING PLAZA Ewelina Taraszkiewicz	Dwernickiego 15	10%	przejazd gokartem
MKS ŚLEPSK SUWAŁKI	W. Polskiego 17	-	Rodzice kupują bilet na mecz w cenie normalnej, natomiast dzieci i młodzież do lat 26 wchodzą na mecz bezpłatnie - po okazaniu legitymacji Dodatkowo podczas meczy funkcjonuje nieodpłatne przedszkole, w którym znajdują się dmuchańce, ślizgawki, basen z kulkami, samochodziki i stoliki z rysowankami. Nad bezpieczeństwem dzieci czuwają opiekunki z przedszkola.
Majster Systemy Mocowań Joanna Bernat	Bydgoska 27	5%	Zniżka na cały asortyment, serwis i wypożyczalnię sprzętu

Studio Fitnes	F. Chopina 6A, lok. 8	10%	ćwiczenia na łóżkach „Slender Life" (rehabilitacja i ćwiczenia wymagające usprawnienia - poza kolejnością)
Epaka.pl	Ogińskiego 5	5%	przesyłki do 10 kg*
		10%	przesyłki powyżej 10 kg*
		10%	materiały do pakowania
		* zniżki dotyczą przesyłek nadawanych w punkcie	
Hippo Przedsiębiorstwo Handlowo - Usługowe	Pawia 7, lok 29 25-658 Kielce	10%	zniżka na cały asortyment sklepu internetowego z pościelami **hippo-sklep.pl** **poczta@hippo-sklep.pl**
Sklep „ORYS" Bożena Ostrokołowicz	ul. Kowalskiego 17	10%	odzież i obuwie dziecięce, damskie i męskie
MK BOWLING SUWAŁKI	ul. Dwernickiego 15	10%	Kręgle
Suwalski Klub Sportowy „Wigry"	ul. Zarzecze 26	-	Rodzice kupują bilet na mecz w cenie normalnej, natomiast dzieci i młodzież do lat 26 wchodzą na mecz bezpłatnie - po okazaniu legitymacji
Salon Fryzjerski „Fabryka Fryzur"	ul. Ks. J. Zawadzkiego 2 lok. 1.3	10%	usługi fryzjerskie
PKS NOVA S.A. Oddział w Suwałkach	ul. W. Polskiego 100	10%*	zniżka od aktualnej ceny biletu dla każdego członka rodziny, posiadacza karty „Suwalska RODZINA PLUS", przy przejazdach autobusami PKS NOVA S.A. Oddział w Suwałkach, w komunikacji zwykłej, przyspieszonej i pospiesznej na podstawie biletów jednorazowych ***Zniżki nie łączą się z innymi zniżkami handlowymi i ulgami ustawowymi**

53

UCHWAŁA NR .....
RADY MIEJSKIEJ W SUWAŁKACH

z dnia ..... 2017 r.

w sprawie Programu Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017 - 2021

Na podstawie art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2016 r. poz. 814, poz. 1579 i poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 730) w związku z art. 35a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 i poz. 1948) uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych w Suwałkach na lata 2017 - 2021, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Suwałk.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Nie wnoszę zastrzeżeń
formalno-prawnych i redakcyjnych
Suwałki, dn. 17 MAJ 2017
Adwokat
Maria Langner

54

Załącznik do uchwały Nr.....
Rady Miejskiej w Suwałkach
z dnia .....

URZĄD MIEJSKI
W SUWAŁKACH

PROGRAM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ I AKTYWIZACJI ZAWODOWEJ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W SUWAŁKACH NA LATA 2017 - 2021

55

Spis Treści

Wprowadzenie **3**

I. Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych **4**

1.1. Niepełnosprawność w Polsce 4

1.2. Niepełnosprawność w Mieście Suwałki 4

1.3. Przyczyny niepełnosprawności 5

1.4. Rodzaje niepełnosprawności 6

1.5. Cel orzecznictwa 7

1.6. Starzenie się społeczeństwa jako element niepełnosprawności 8

1.7. Społeczeństwo wobec niepełnosprawności 9

II. Pomoc osobom niepełnosprawnym w Mieście Suwałki **9**

2.1. Pomoc finansowa i rzeczowa 9

2.2. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania 10

2.3. System świadczeń opiekuńczych 11

2.4. Ośrodki wsparcia 12

2.5. Pomoc instytucjonalna 13

2.5.1. Zakłady Opiekuńczo-Lecznicze i Pielęgnacyjno-Opiekuńcze 14

2.6. Rehabilitacja społeczna 14

2.7. Rehabilitacja zawodowa 15

2.7.1. Podmioty ekonomii społecznej 16

2.8. Przewóz osób niepełnosprawnych jako element rehabilitacji społecznej i zawodowej 17

2.9. Źródła finansowania pomocy na rzecz osób niepełnosprawnych 18

3. Rola organizacji pozarządowych w realizacji zadań na rzecz osób niepełnosprawnych 19

4. Zasoby instytucjonalne i realizatorzy Programu 19

III. Podstawowe założenia Programu **20**

3.1. Adresaci Programu 20

3.2. Cele i kierunki działania 20

3.3. Monitoring ewaluacja 24

3.4. Matryca wskaźników 25

3.5. Zakładane rezultaty 28

3.6. Źródła finansowania 28

3.7. Podstawy prawne 28

Wprowadzenie

Polityka społeczna Miasta Suwałki w swoich założeniach opiera się przede wszystkim na poszanowaniu społecznych praw ludzi, dąży do poprawy dostępu do tych praw i zwiększenia poziomu ich realizacji. Dotyczy to szczególnie osób niepełnosprawnych, które w codziennym życiu napotykają na szereg barier kulturowych, psychospołecznych, funkcjonalnych i prawnych. Jednak miejsce osób niepełnosprawnych w społeczeństwie nie zależy tylko od organizacji systemu instytucji wspomagających, od jakości prawa i zakresu jego stosowania w praktyce, ale także od postaw społecznych. Aspiracje osób niepełnosprawnych do podmiotowości, samodzielności, niezależności oraz autonomii powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie w mentalności społecznej i postawach opartych na tolerancji, zrozumieniu i poszanowaniu godności tych osób.

Dotychczasowe działania związane z organizacją i funkcjonowaniem różnych ogniw oparcia społecznego osób niepełnosprawnych w Mieście Suwałki zostały zawarte w sprawozdaniu z realizacji Programu Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Miasta Suwałki do 2016 www.mopr.suwalki.pl.

Różnorodne potrzeby omawianej grupy osób skłoniły do kontynuacji tego procesu poprzez Program Integracji Społecznej i Aktywizacji Zawodowej Osób Niepełnosprawnych Miasta Suwałki na lata 2017 -2021.

Założeniem Programu jest prowadzenie i rozwój aktywnych form integracji społecznej i zawodowej wynikających z zadań nakreślonych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 – 2025 polegających w szczególności na:

1) usuwaniu barier psychospołecznych w procesie integracji osób niepełnosprawnych i ich rodzin ze środowiskiem;
2) wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w zakresie edukacji i zatrudnienia;
3) prowadzeniu działań zmierzających do likwidacji barier architektonicznych i komunikacyjnych oraz transportowych;
4) poprawie jakości życia osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych i w podeszłym wieku;
5) identyfikacji, diagnozie oraz działaniach na rzecz zaspokajania potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zagadnienie integracji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych jest bardzo złożone, a działania w tym zakresie zmierzać mają do wzrostu uczestnictwa tych osób w życiu rodzinnym, społecznym i zawodowym, poprzez zastosowanie szeregu działań wspomagających i aktywizujących zarówno same osoby niepełnosprawne, jak też ich otoczenie społeczne.

Rozdział I. Charakterystyka środowiska osób niepełnosprawnych.

1.1. Niepełnosprawność w Polsce

Każdy człowiek jest istotą złożoną, zarówno fizyczną jak i społeczną, co oznacza, że żyje w określonym środowisku i wypełnia w tym środowisku pewne role zgodnie ze swoim wiekiem, płcią i pozycją społeczną. Ze społecznego punktu widzenia niepełnosprawność nie jest tylko właściwością osoby, lecz zespołem warunków środowiska społecznego i fizycznego (bariery społeczne, ekonomiczne, prawne, architektoniczne i urbanistyczne), które powodują trudności, ograniczenia i problemy osoby niepełnosprawnej.

Zgodnie z szacunkami ONZ, ok. 650 mln osób, co stanowi ok. 10% ludności świata, dotknięta jest niepełnosprawnością. W naszym kraju wskaźnik ten jest jednak wyższy. Według Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku liczba niepełnosprawnych w Polsce to 4697048, z czego 46,1% stanowią mężczyźni, natomiast 53,9% kobiety. Ogółem osoby z niepełnosprawnościami stanowią 12,2% ludności kraju, co oznacza, że co ósmego obywatela RP można zaliczyć do tej grupy. Najliczniejszą grupę stanowią osoby o umiarkowanym i znacznym stopniu niepełnosprawności.

Opierając się na założeniach przyjętych w spisie, Główny Urząd Statystyczny wyróżnił w niniejszej zbiorowości dwie podstawowe grupy: osoby niepełnosprawne prawnie, czyli takie, które posiadały odpowiednie, aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony oraz osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, czyli takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwalną) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych.

1. 2. Niepełnosprawność w Mieście Suwałki

W mieście Suwałki, zgodnie z danymi ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego, co dziesiąty mieszkaniec jest osobą z niepełnosprawnościami, z czego 8% ogółu mieszkańców stanowią osoby niepełnosprawne prawnie, natomiast 2% osoby niepełnosprawne tylko biologicznie.

Liczba osób niepełnosprawnych

Grupy wiekowe osób niepełnosprawnych	Suwałki	Województwo Podlaskie	Polska
w wieku przedprodukcyjnym	395	5 258	215 849
w wieku produkcyjnym	3 625	58 447	2 282 503
w wieku poprodukcyjnym	3 005	68 053	2 198 695
Suma	7 025	131 758	4 697 047

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011 r.

Biorąc pod uwagę wiek osób niepełnosprawnych w Mieście Suwałki, podobnie jak w całej Polsce najwięcej jest osób z niepełnosprawnościami w wieku produkcyjnym, a więc w wieku aktywności zawodowej

Z danych Powiatowego Urzędu Pracy w Suwałkach na dzień 31 grudnia 2016 r. zarejestrowanych było 388 osób niepełnosprawnych, w tym 258 osób bezrobotnych i 130 poszukujących pracy.

Bezrobotni niepełnosprawni stanowią 12,4 % ogółu bezrobotnych w PUP. Największą grupą wśród nich są osoby z wykształceniem podstawowym i niepełnym podstawowym (35 %) oraz z wykształceniem zasadniczym (29%).

Pod względem orzeczonego stopnia niepełnosprawności, dominują osoby ze stopniem lekkim (73%), stopniem umiarkowanym (26%) i znacznym (1%).

Pod względem rodzaju niepełnosprawności, najwięcej osób bezrobotnych posiada

dysfunkcję narządu ruchu (39,5%), kolejna grupa to osoby chore psychicznie (19,7%). Nieco ponad połowę osób bezrobotnych stanowią mężczyźni - 59,7%.

Bariery ograniczające zatrudnienie osób niepełnosprawnych wynikają z sytuacji na rynku pracy, przede wszystkim bezrobocia i niższego od ogółu społeczeństwa poziomu wykształcenia, a często także braku motywacji do podejmowania działań na rzecz poprawy własnej sytuacji.

Obecnie do aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych przywiązuje się szczególną wagę, jako wskaźnika aktywności społecznej w ogóle i satysfakcjonującego społecznego ich funkcjonowania. Aktywność zawodowa tej kategorii osób jest nie tylko sposobem osiągania samodzielności ekonomicznej, ale także czynnikiem budującym poczucie własnej wartości i samorealizację oraz drogę do szeroko rozumianej reintegracji społecznej. Niezbędne zatem staje się podejmowanie kompleksowych działań na rzecz włączania w życie zawodowe. Ważnym instrumentem w procesie tym jest ekonomia społeczna, szkolenia zawodowe, dostosowane i adekwatne miejsca pracy oraz świadomi i współpracujący pracodawcy.

Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 0,5% ogółu mieszkańców Suwałk i ok. 6 % populacji osób niepełnosprawnych.

Zgodnie z przepisami prawa oświatowego każdemu dziecku ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w tym niepełnosprawnemu tworzy się warunki niezbędne do rozwoju, dostosowując treści, metody i organizację nauczania do możliwości psychofizycznych dzieci oraz zapewnia możliwość korzystania z pomocy psychologiczno-pedagogicznej. W rozwoju i edukacji dzieci ważne jest wczesne rozpoznawanie wad rozwojowych.

Edukacja zmierzająca do wyposażenia osoby niepełnosprawnej w określony zasób wiedzy i umiejętności jest pierwszym ogniwem rehabilitacji społecznej i zawodowej, tym bardziej, że liczba młodzieży wymagającej kształcenia specjalnego wzrasta.

Dzieci i młodzież z potrzebami kształcenia specjalnego w Mieście Suwałki w latach 2014-2016

L.p.	Rodzaj szkoły	Liczba uczniów w latach		
		2014	2015	2016
1.	Przedszkola	29	25	51
2.	Szkoły podstawowe	113	119	135
3.	Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy	200	198	191
4.	Gimnazjum	47	57	70
5.	Szkoły ponadgimnazjalne	26	28	24
	Razem	415	427	471

Źródło: Urząd Miejski. Wydział Oświaty Wychowania i Sportu.

Dzieci ze specjalnymi potrzebami kształcenia stanowią 4,15% ogółu uczniów uczęszczających do szkół w Suwałkach. Uznaje się za konieczne podejmowanie działań, by osoby niepełnosprawne mogły w miarę samodzielnie uczęszczać do ogólnie dostępnych szkół razem z pełnosprawnymi rówieśnikami. Tylko w sytuacjach szczególnych powinny być kierowane do kształcenia specjalnego. Koncepcja kształcenia osób niepełnosprawnych i usługi oświatowe powinny być: zindywidualizowane, dostępne, powszechne, oferujące szeroki wybór możliwości, oferujące pomoc rodzinom dzieci niepełnosprawnych w tworzeniu właściwego środowiska rodzinnego.

1.3. Przyczyny niepełnosprawności

Przeciętny człowiek, tzw. pełnosprawny, funkcjonuje na poziomie, ustalonym przez przyjęte normy lub standardy zdrowotne oraz przyjęte w danym społeczeństwie formy zachowania się. Poziom funkcjonowania człowieka może jednak być obniżony w stosunku do tych norm i standardów, na skutek stanu zdrowia, a więc na skutek wady wrodzonej, choroby, urazu lub zmian starczych.

W mieście Suwałki wg danych Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności sytuacja przedstawia się następująco:

Przyczyny niepełnosprawności w latach 2014 - 2016

L.p.	Rodzaj schorzenia	dzieci do 16 roku życia			osoby dorosłe		
		2014	2015	2016	2014	2015	2016
1.	upośledzenie umysłowe	10	6	9	21	35	15
2.	choroby psychiczne	3	1	0	331	286	243
3.	zaburzenie głosu, mowy i choroby słuchu	20	29	19	77	65	73
4.	choroby narządu wzroku	15	18	7	75	71	50
5.	upośledzenie narządu ruchu	21	26	13	558	612	440
6.	epilepsja	14	15	7	27	20	25
7.	choroby układu oddechowego i krążenia	32	34	20	434	426	420
8.	choroby układu pokarmowego	7	3	6	91	79	85
9.	choroby układu moczowo-płciowego	11	12	12	87	120	141
10.	choroby neurologiczne	23	23	24	210	209	142
11.	inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby krwiotwórcze	43	47	29	214	169	111
12.	całościowe zaburzenie rozwojowe	27	34	39	3	4	1

Źródło: Sprawozdawczość Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

Niepokojącą tendencję wzrostową wśród dzieci wykazują choroby całościowych zaburzeń rozwojowych. Liczbę dzieci autystycznych z orzeczeniem w mieście szacuje się na ok. 40.

Wśród orzekanych osób dorosłych dominują schorzenia związane z upośledzeniem narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby psychiczne. Na przestrzeni analizowanych lat żadna z przyczyn nie nasiliła się i miała tendencję spadkową.

1.4. Rodzaje niepełnosprawności

Osoby niepełnosprawne prawnie można podzielić według rodzaju niepełnosprawności, okresu życia, w którym ona wystąpiła i stopnia niepełnosprawności. Wyróżniamy następujące rodzaje:

1) **znaczny stopień niepełnosprawności** – zalicza się do niego osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji
2) **umiarkowany stopień niepełnosprawności** – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej lub częściowej pomocy innych osób w pełnieniu ról społecznych
3) **lekki stopień niepełnosprawności** – zalicza się do niego osobę o naruszonej sprawności organizmu, powodującej w sposób istotny obniżenie zdolności do wykonywania pracy, w

porównaniu do zdolności, jaką wykazuje osoba o podobnych kwalifikacjach zawodowych z pełną sprawnością psychiczną i fizyczną, lub mającą ograniczenia w pełnieniu ról społecznych dające się kompensować przy pomocy wyposażenia w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze lub środki techniczne

4) **orzeczenie o niepełnosprawności** – dotyczy osób, które nie ukończyły 16 roku życia zaliczane są do osób niepełnosprawnych, jeżeli mają naruszoną sprawność fizyczna lub psychiczną o przewidywanym okresie trwania powyżej 12 miesięcy, z powodu wady wrodzonej, długotrwałej choroby lub uszkodzenia organizmu, powodującą konieczność zapewnienia im całkowitej opieki lub pomocy w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych w sposób przewyższający wsparcie potrzebne osobie w danym wieku.
Orzeczenia mają charakter **stały lub okresowy**

Liczba wydanych orzeczeń mieszkańcom Suwałk w latach 2014-2016

Rodzaje orzeczeń	Liczba orzeczeń o niepełnosprawności, w latach		
	2014	2015	2016
liczba złożonych wniosków, z tego pozytywnych orzeczeń	2009	2021	2100
o niepełnosprawności	166	184	185
o znacznym stopniu niepełnosprawności	395	398	409
o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności	744	748	796
o lekkim stopniu niepełnosprawności	481	441	541
Razem orzeczeń, w tym	**1786**	**1771**	**1931**
orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane po raz pierwszy	598	488	526

Źródło: Sprawozdawczość Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Suwałkach

Z powyższego zestawienia wynika, że w 2016 r. w porównaniu do lat poprzednich nastąpił wzrost orzeczeń o umiarkowanym i lekkim stopniu niepełnosprawności. Wśród osób zaliczonych do jednego z stopni niepełnosprawności ok. 28% to osoby orzekane po raz pierwszy, możemy zatem mówić o wzroście osób niepełnosprawnych w naszym mieście. Jest to wynikiem starzenia się społeczeństwa, niepokojącego wzrostu zachorowań na choroby nowotworowe i choroby psychiczne, tj. schizofrenia, choroba dwubiegunowa, depresje.

1.5. Cel orzecznictwa pozarentowego

Liczba osób niepełnosprawnych w naszym mieście zwiększa się z roku na rok, co w najbliższej przyszłości skutkować będzie także zwiększeniem nakładów finansowych na wsparcie i pomoc tej grupie osób, z uwagi na cel jakiemu służy orzecznictwo pozarentowe:

1) korzystanie z ulg i uprawnień, np. podatkowych, komunikacyjnych, kart parkingowych, mieszkaniowych (dodatkowa powierzchnia mieszkaniowa), zwolnienia z opłat abonamentowych na podstawie odrębnych przepisów;
2) rehabilitacja zawodowa – zatrudnienie subsydiowane, szkolenia i inne instrumenty rynku pracy;
3) rehabilitacja społeczna – zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne, środki pomocnicze oraz pomoce techniczne, ułatwiające funkcjonowanie danej osoby, likwidacja barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, turnusy rehabilitacyjne, uczestnictwo w Warsztatach Terapii Zajęciowej, itp.;
4) świadczenia z pomocy społecznej – świadczenia pieniężne, usługi opiekuńcze, pomoc instytucjonalna;
5) świadczenia opiekuńcze – zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna;
6) dodatki do świadczeń rodzinnych – dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji;

61

7) uzupełnianie orzeczeń - o niezbędne wskazania do uzyskania ulg i uprawnień.

Niepełnosprawność określa się na podstawie przedłożonych orzeczeń wydanych przez inne organy rentowe, np. o zaliczeniu do jednej z grup inwalidów lub orzeczenie o niezdolności do pracy.

1.6. Starzenie się społeczeństwa jako element niepełnosprawności.

Starzenie się społeczeństwa jest jednym z najważniejszych problemów współczesnego świata. Przyczyną takiej sytuacji jest statystyczne wydłużenie życia przy jednocześnie niskim przyroście naturalnym, co decyduje o sytuacji demograficznej kraju, regionu i naszego miasta.

W Suwałkach liczba osób powyżej 60. roku życia kobiet i 65. roku życia mężczyzn wynosi obecnie 11 159, co stanowi 16% w ogólnej liczbie mieszkańców. Liczebność kobiet w tej grupie wiekowej jest dwukrotnie wyższa.

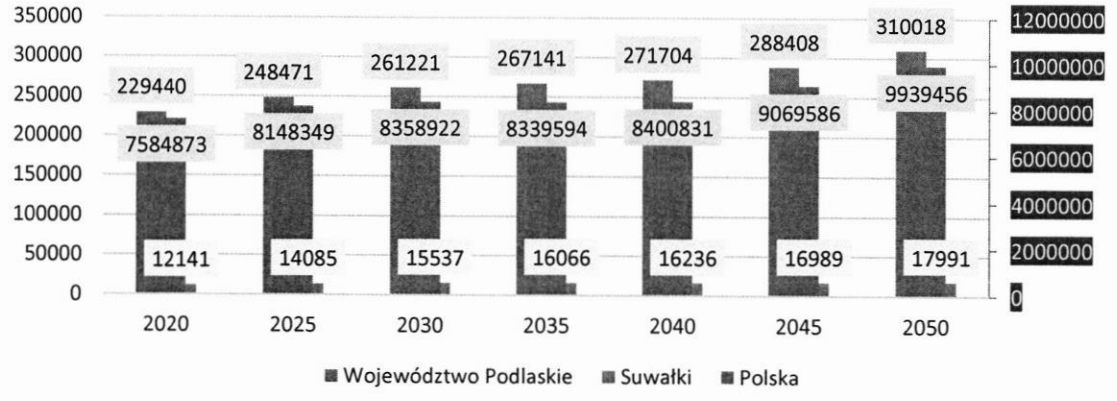
Liczba osób w wieku emerytalnym na terenie miasta Suwałki za lata 2014-2016

wyszczególnienie	Liczba mieszkańców w latach		
	2014	2015	2016
liczba mieszkańców, w tym	69317	69316	69370
osoby w wieku emerytalnym, z tego:	**10204**	**10684**	**11159**
kobiety 60 lat i więcej	7185	7500	7804
mężczyźni 65 lat i więcej	3019	3184	3355

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej za lata 2014-2016

Według przewidywań w 2020 roku udział osób w wieku emerytalnym w ogólnej liczbie mieszkańców Suwałk będzie wynosił 17,5 %, a w 2025 roku może wzrosnąć do 20 %.

Prognoza liczebności osób w wieku poprodukcyjnym

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Suwałki na lata 2016 – 2025

Odwrócenie tendencji demograficznych powoduje negatywne skutki we wszystkich dziedzinach życia, szczególnie w sferze szeroko rozumianych usług opiekuńczych i zdrowotnych.

Oznacza to, że ponad jedna/piąta społeczeństwa w najbliższej przyszłości będzie wymagała zwiększonego zakresu pomocy i wsparcia w codziennym funkcjonowaniu oraz zwiększonego zakresu opieki medycznej, ale także stworzenia możliwości do aktywnego trybu życia i przeciwdziałania wykluczeniu z życia społecznego i kulturalnego miasta.

Kumulowanie się problemów natury zdrowotno-ekonomiczno-społecznej, prowadzących często do bezradności i wykluczenia wymaga podejmowania szeregu działań, mających na celu m.in. dostosowanie i rozwój infrastruktury społecznej, odpowiedniej do zmieniających się potrzeb tej grupy osób. Pogarszająca się kondycja zdrowotna i możliwości samodzielnego funkcjonowania powodują potrzebę rozwoju różnorodnych usług w miejscu zamieszkania, konieczność rozwoju geriatrycznych placówek służby zdrowia, w tym w formie opieki długoterminowej oraz porad

lekarzy różnych specjalności, do których obecnie dostęp jest bardzo ograniczony.

1.7. Społeczeństwo wobec niepełnosprawności

Pozytywne postawy społeczeństwa i najbliższych, zawierające krytyczną, lecz obiektywną i życzliwą ocenę osoby niepełnosprawnej, stanowią warunek konieczny dla rozwoju jej poczucia bezpieczeństwa, a tym samym dla prawidłowego przystosowania społecznego. Szacunek i akceptacja wyrażane przez otoczenie społeczne przyczyniają się do zwiększenia poczucia własnej wartości, samoakceptacji i pogody ducha. Pozwalają dostrzec osobie niepełnosprawnej pozytywne aspekty życia pomimo trudności wynikających z niepełnosprawności. Pobudzają ją również do radzenia sobie ze stresem, kryzysami oraz do ciągłego przezwyciężania własnych ograniczeń.

Negatywne postawy i oczekiwania ludzi sprawnych wobec osób niepełnosprawnych mają ujemny wpływ na ich zachowanie, a przede wszystkim na samoocenę. Poza tym utrudniają przystosowanie się i akceptowanie własnej niepełnosprawności, zniechęcają do podejmowania najmniejszego nawet wysiłku, rodzą poczucie pogardy dla samego siebie i swojej niepełnosprawności, osłabiają mechanizmy odpornościowe i niweczą efekty podejmowanych zabiegów leczniczych, edukacyjnych i rehabilitacyjnych.

Obecnie osoby niepełnosprawne starają się być aktywne, mają coraz większe szanse rozwoju oraz normalnego życia wśród ludzi zdrowych, nie mniej jednak są bardzo zróżnicowaną grupą ludzi i w związku z tym, konieczna jest edukacja społeczeństwa, dzieci i młodzieży, która będzie tę różnorodność respektować, a proces integracji i wzajemnej akceptacji urzeczywistniać się powinien przede wszystkim na poziomie lokalnym, gdzie większość problemów jest codziennością obywateli.

Rozdział II. Pomoc osobom niepełnosprawnym w Mieście Suwałki

Liczba osób niepełnosprawnych oraz różnorodność problemów sprawia, że grupa ta zajmuje ważne miejsce w polityce społecznej miasta.

Niepełnosprawność często połączona z długotrwałą chorobą w wielu przypadkach uniemożliwia zdobywanie źródeł dochodu we własnym zakresie, a w konsekwencji nabywanie uprawnień do świadczeń emerytalno-rentowych zapewniających niejednokrotnie poczucie bezpieczeństwa ekonomicznego. W wyrównywaniu szans osób niepełnosprawnych w ich środowisku lokalnym, szczególną rolę odgrywa Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, który stanowi element uzupełnienia istniejącego systemu zabezpieczania społecznego.

Pomoc społeczna mocno akcentuje podmiotowość osób niepełnosprawnych i starszych wymagających wsparcia, ich wolę i możliwości radzenia sobie z trudnościami, także tymi, na które napotykają się we włączaniu w życie społeczne.

Realizuje głównie pracę socjalną polegającą na pomocy i wsparciu w zakresie wykorzystywania uprawnień do przezwyciężania trudnej sytuacji, pomocy finansowej i rzeczowej, świadczeniu usług opiekuńczych, pomocy instytucjonalnej oraz zadań z zakresu rehabilitacji społecznej i zawodowej.

2.1. Pomoc finansowa i rzeczowa

Niepełnosprawność jest ryzykiem, które często generuje przejawy niedostatku czy jest powodem marginalizacji. W 2016 r. niepełnosprawność była powodem przyznania pomocy 1148 rodzinom, co stanowi 52 % ogólnej liczby rodzin objętych pomocą społeczną. Należy wnioskować, że osoby niepełnosprawne są tą grupą społeczną, która najczęściej narażona jest na ubóstwo i marginalizację. Świadczenia pieniężne pełnią funkcję substytutu minimalnego dochodu gwarantowanego, zatem kierowana jest do osób o najniższych dochodach wykazujących niezaspokojone potrzeby egzystencjonalne, z wyjątkiem zasiłków pielęgnacyjnych, o których uprawnieniu decyduje udokumentowana określona przepisami niepełnosprawność.